

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:352, 20 Nisan 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

1 MAYIS'TA ALANLARDA BULUŞALIM!

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Daha iyi çalışıyor, daha hızlı örgütleniyoruz

Merhaba yoldaşlar, TKP'de ve yayın organımız olan *İşçinin Sesi*'nde çalışan tüm yoldaşlara başarılar dilerim.

Yoldaşlar, iki sayımıza yazı yazmayı ihmal ettim, yeniden yazmaya devam ediyorum.

Öncelikle, Paris'te gazete satışımızda bir yoldaşla beraber, karşılaştığımız bir olayı anlatmak istiyorum.

Gazete satışı sırasında bir atölyeye girdik. Orada çalışan bir makinacıya, gazete alır mısın dediğimde önce gazeteye bakarak, siz de ilerliyor musunuz dedi. Yani Haydar Kutlu'lar gibi demek istedim, diye de ekledi. Ben de ona şunları söyledim:

Evet ilerliyoruz, ama Kutlu'ların ilerlediği gibi değil. Çünkü biz komünistlere öyle ilerlemek yakışmaz. Kendine komünist diyen bir parti asla burjuvaziye teslim olmaz. Biz burjuvaziyi yıkmak için çalışıyoruz. Bunun için varız. Onların yolu oraya kadardı. Şimdiye kadar TKP adını ağızlarına alarak kirletiyorlardı. Nihayet partinin adını bıraktıktan sonra da işçi sınıfını birlik edebiyatıyla oyuna getirmeyi amaçladılar, ama işçi sınıfımız gidip burjuvaziye teslim olanların oyununa gelmiyor. Şimdi de burjuvaziye yalvarmaktadırlar.

Bir de burjuva basının çarpıtmalarından sözetmek istiyorum. Burjuva gazeteler, son günlerde, baş sayfalarda, durmadan büyük boy fotoğraflarla İsrail-Filistin olayını konu ediyorlar. Peki Türkiye'deki işçi eylemlerine neden bu kadar yer vermiyorlar? Türkiye'de emekçi halkla burjuvazinin arasındaki sınıf kavgasından hiç bahsetmiyorlar. Bahsetseler de olayın içeriğini çarpıtıyorlar. Çünkü işlerine gelmiyor. Halkın ve işçi sınıfının dikkatini başka yana çekmeye çalışıyorlar. Yoksa belalı başları daha da fazla belaya girecek. Ama işçi sınıfımız artık onları tanıyor. Burjuvazi ne yaparsa yapsın, artık kurtulamaz hle gelmiş durumdadır.

Yoldaşlar, bir de Paris'teki çalışmalarımızdan biraz bilgi vermek istiyorum. Buradaki çalışmalarımızı eskisine oranla daha iyi, daha güzel bir şekilde sürdürüyoruz. Her cumartesi günü haftalık toplantımızı, seminerlerimizi düzenli olarak yapıyoruz. Türkiyeli işçiler arasında gazetemizi daha iyi bir şekilde satıyor ve örgütlenmemizi daha iyi sürdürüyoruz.

Buradaki işçiler artık resmilerin nasıl "devrimci" olduklarını tam manasıyla öğrendiler, onların adını bile duymak istemiyorlar. Yavaş yavaş bizim saflarımızda yer almaya başlıyorlar. Bunun kanıtı da gazetemizin satışında ortaya çıkan artıştır. Bize burada büyük bir görev düşüyor: Çalışmalarımızı daha da hızlandırmak! Üzerimize düşeni yerine getireceğiz.

Yaşasın TKP

Tek yol devrim!

A. Yenilmez, Fransa

Lenin 118 yaşında!

118. doğum yıldönümünde Lenin'in ülkesinde ve tüm ülkelerde revizyonistler, Marksizm-Leninizme dil uzatıyorlar.

Lenin, oportünizmin taktiklerde başladığını ama orada durmadığını söylüyordu. Revizyonistlerin, bugünkü geldikleri yer ve Marksizm-Leninizme dil uzatmaları bile Marksizm-Leninizmin doğruluğunu kanıtlıyor.

Lenin 118 yaşında, Parti sıralarımızın en başında.

Partizanlar! Sempatizanlar! 12. Özveri Taarruzu'nda hepimize başarılar!

Partimizin, yurtdışı örgütleri için erken başlattığı 12.Özveri Taarruzu, büyük bir hızla ve başarıyla sürüyor.

Taarruzun başlaması üzerinden henüz dört hafta geçtiği halde, ihtiyaç duyulan miktarın yarısından çoğu, hem de nakit olarak toplanmış bulunuyor. Bu, bugüne kadar, hedefine doğru en hızlı ilerleyen taarruzdur. Partizan yoldaşlarımız, partinin karşılaştığı parasal sorunu, özveri rekorları kırarak çözüyorlar.

Ancak, hedeflerin hepsi, aşılarak toplansa da, genel hedef yine eksik kalıyor. Bu nedenle, yurtdışındaki tüm sempatizanlarımızı, okuyucularımızı acele katkı yapmaya çağırıyoruz.

Okuyucu yoldaşlarımızdan, abone ödemelerini hemen yollamalarını, ayrıca Türkiye dağıtımı için posta katkısında bulunmalarını istiyoruz. Ama yalnızca bu kadar değil, taarruz için, ciddi özveriye dayanan katkılarını bekliyoruz.

Türkiye'de yaşam ateşten gömlekken, Avrupa'daki para birimlerinin Türk lirası karşılığı ise giderek artarken, parasal sorunun çözümünde en büyük pay, yalnızca taarruz sırasında değil, her zaman, ağırlığıyla Avrupa'daki yoldaşlarımıza, sempatizanlarımıza düşecektir. Ama şimdi özel bir durum da var. 12.Özveri Taarruzu erken başlatıldı.

Devrimci savaşım, devrimci özveri üstünde yükselir. Devrimci görüşleri olan okuyucularımızdan, devrimci özveri yapmalarını, artan paralarını değil, taarruz için özel olarak artıracakları paraları göndermelerini istiyoruz.

İşçinin Sesi

Kavgaya bir *Merhaba* daha!

Ozan Öncü

MERHABA

Şiirler

İşçiler şiirde de kendine yer açıyor. Ozan Öncü yoldaşımızın yeni yayınlanan Merhaba kitabı bunun güzel bir örneğidir.

İşçi sınıfı dalga dalga grev boylarına, miting ve yürüyüşlere çıkar da durur mu? Yiğit kavgaya çıkar da, sel olup bendini aşar da, acısını öfke hıncını bilinç yapar da, bunu duyurmadan olur mu?

İşçi en büyük olur da, siyaset meydanına eli nasırlı yumruğunu vurur da, sanatta kendini göstermez olur mu? Olmaz!

Şiirde de kuşaktan işçiler, ileri işçiler, komünist işçiler kendilerine yer açıyor. İşte Ozan Öncü! Onun şu dizeleri, "gelecek onun için savaşanlarındır" anlayışının, sınıfın yarına umutla, hırsla baktığının anlatımıdır:

Şahan atıma bineyim
Hey anam hey
Ovalara süreyim
Hey anam hey
Uslu gönül gazaba gelmiş
Hey anam hey
Ben bu sevinci neyleyim.

Ozan Öncü, bu coşkuyla haykıran sesiyle size *Merhaba* diyor.

M.K.

BU DA YETMEZ!

Yoldaşlar, 11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5 000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmekti.

Bugün, hedefimize ulaştık. *İşçinin Sesi*'nin, Türkiye'de dağıtımı 5 000'i aştı. Önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi*, makine sesinden önce yükseliyor. Bu, birçok legal yayının dağıtımını geçen bir sayıdır.

Ama bu da yetmez, yoldaşlar! Türkiye'nin küçük küçük patlamalara dönüşen ortamında, gazetemiz her fabrikaya, her işyerine, işçi semtine tomar tomar girmelidir. Dağıtımı daha da yükseltmek görevimizdir.

Okuyucu yoldaş,

Sen bunun gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver. Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımı artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir.

Haydi, *İşçinin Sesi*'yle fabrikalara, işyerlerine!

İşçinin Sesi çalışanları

Türkiye'de devrimci duruma hızla ilerliyoruz. Devrime varma savaşına mali olanak ister. Avrupa'daki yoldaşlara, sempatizanlara sesleniyoruz.

ÖZVERİ TAARRUZUNA SİZ DE KATILIN!

İçinde bulunduğumuz şu günlerde Avrupa örgütlerinde, 12. Özveri Taarruzu'nu yaşıyoruz.

Desteğini işçi sınıfımızdan alan örgütümüzün daha iyiye varması için bu yıl da var gücümüzle çalışıyoruz. Yaklaşık beş hafta kadar önce başlattığımız taarruzda, koyduğumuz hedefe hızla yaklaşıyoruz. Topladığımız paranın çok kısa bir sürede ve nakit toplanması, yoldaşlarımızın inançlı ve olağanüstü çalışmalarıyla oluyor.

Taarruzu, her yıl daha bir coşkuyla başlatıyor, iki ay süreyle komünist kişilikten biraz daha pay alarak ama doyamadan bitiriyoruz. Her taarruz, bir sonrakine daha güçlü başlamak için bize enerji veriyor.

Taarruzu başarılı kılmanın gerekçeleri, her yıl duruma göre değişen nesnel zorunluluklar oluyor. Yıllar geçtikçe daha ileriye gidiyoruz. Örgütümüz işçi sınıfımızın bağrında büyüdükçe ihtiyaçları artıyor.

Partimizin paraya her zaman ihtiyacı var. Ama şimdi, Türkiye'deki değişmelere ayak uydurabilmemiz için bu ihtiyaç iyice arttı. Buna paralel olarak örgütümüz büyüdükçe mali bir krize çattı. Türkiye'deki değişen koşullara ayak uydurmak ve merkez organımız, gazetemiz *İşçinin Sesi*'ni daha çok insana okutmak, daha yaygın olarak militan kadrolar yetiştirmek taarruzda başarılı olmamızla üst üste düşer.

Türkiye'de devrimci duruma hızla ilerliyoruz. Önümüzde çetin bir savaş vardır. Bu, Türkiye'de devrime varma savaşıdır. Bu duruma yetişebilmek, mali olanak ister. Bu den da asıl olarak Avrupa'nın mali olanaklarından yararlanarak karşılayabiliriz.

Özellikle Avrupa'daki yoldaşlara, sempatizanlara sesleniyoruz. Elinizde değer taşıyan ne varsa örgüte bağışlamanın büyük anlamı ve yararı vardır. Sizin özverili desteğiniz ortak hedefimize daha hızla varmamızı getirecek.

Bizi özverinin doruğuna çıkartacak ve burjuva ideolojisinden arınmamıza yardımcı olacak olan eylemimize siz de katılın.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da, daha inançlı bir çalışmayla daha da güçlü bir örgüt olmaya... Haydi nice özveri taarruzlarına!

Z. Küçükçetin

Artık yığınsal 1 Mayıs gösterisinin zamanı geldi.

Birleşin! Gelin! 1 Mayıs'ta d vl şin gelin!

Beklenen günler, güzel günlerimiz ellerinizdedir
Haklı günler, büyük günler,
Gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmayan
Ekmek, gül ve hürriyet günleri.

"... Yalnızca sınıf bilinçli ve örgütlü proletarya, halk için sahte değil gerçek özgürlük kazanabilir. Yalnızca sınıf bilinçli ve örgütlü proletarya halkı aldatmaya, onların hakkını kısıtlamaya, onu burjuvazinin elinde salt bir oyuncak durumuna düşürmeye yönelik her girişimi bozguna uğratabilir.

"İşçi yoldaşlar! Bütün ülkelerin işçilerinin, sınıf bilinçli yaşama uyanışlarının, insanın insan üzerindeki her türlü baskı ve ezgisine karşı, emekçi milyonları açlık, yoksulluk ve horlanmaktan kurtarmak için savaşımdaki dayanışmalarını kutladıkları 1 Mayıs geliyor. Bu büyük savaşımda, iki dünya karşı karşıyadır: Sermaye dünyası ile emek dünyası, sömürü ve kölelik dünyası ile kardeşlik ve özgürlük dünyası.

"(...)

"... Dünyada hiçbir güç, giderek daha sınıf bilinçli, daha birleşik ve örgütlü duruma gelen milyonlarca işçiyi kıramaz. İşçilerin uğradığı her yenilgi yeni savaşçılar getirir, geniş yığınları yeni yaşama uyandırır ve onların taze savaşımlara hazırlanmasını sağlar.

"...Yalnızca sınıf bilinçli ve örgütlü proletarya, halk için sahte değil gerçek özgürlük kazanabilir. Yalnızca sınıf bilinçli ve örgütlü proletarya halkı aldatmaya, onların hakkını kısıtlamaya, onu burjuvazinin elinde salt bir oyuncak durumuna düşürmeye yönelik her girişimi bozguna uğratabilir.

"İşçi yoldaşlar! Önümüzdeki belirleyici savaşa çifte enerjiyle hazırlanalım! Sosyal Demokrat (Komünist-*İ.S*) proleterlerin safları daha da sıklaşsın! Onların sesi daha da geniş yayılsın!..." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng.basım. c.7, s 197-200)

Lenin'in çağrısı çağrımızdır. Dev gücümüzü 1 Mayıs'ta alanlarda gösterelim!

Geçtiğimiz yıl, 1 Mayıs'ta yığınsal eylem yapmadık. Ama burjuvazinin karabasanı olduk. 1 Mayıs konusunda konuşmayan, görüş belirtmeyen tek bir burjuva politikacısı, yazarı kalmadı. Bu yıl da öyle olacak. Burjuvazi hem işçi sınıfına yaranabilmek, hem de 1 Mayıs'ın anlamını çarpıtabilmek için yine yazılar yazacak, söylevler verecek. Ama boşuna.

12 Eylül öncesi kutlanan 1 Mayıslar, işçi sınıfının devrimci yeteneğini dosta düşmana gösterdi. İşçi sınıfı diğer emekçi katmanları peşinden sürükledi. Onlara yol gösterdi. 1 Mayıslar halkın devrime olan özleminin, işçi sınıfının hegemonyasının da gün ışığına çıktığı eylemler oldu.

1 Mayıslarda işçiler "yaşasın proletarya diktatörlüğü", "yaşasın proletarya enternasyonalizmi" flamalarını elden ele dolaştırdılar. Yine dolaştıracaklar. İşçi sınıfı burjuvazinin yüreğine korku salacak, burjuvaziden hesap sorarken, şimdi bu belgilere sırt çevirmiş hainlerden de hesap sormayı unutmayacaktır.

Devrimci durum yine gündeme geliyor. 1980 öncesi 1 Mayıslardan çok daha görkemli 1 Mayıslar göreceğiz.

Artık, yığınsal 1 Mayıs gösterisinin zamanı geldi. Türk-İş'e bağlı Kristal-İş, Petrol-İş, Deri-İş, Tümtis sendikaları, bağımsız Banks ve Otomobil-İş, 1 Mayıs'ı İstanbul'da bir mitingle kutlamak üzere başvuruda bulundular. İstanbul'da, çeşitli sendikalara bağlı temsilcilerin yine İstanbul'da 1 Mayıs kutlaması için ikinci bir miting başvurusu daha var. Üçüncü başvuru İzmir'de yapıldı.

Bu başvurular, işçi sınıfının 1 Mayıs'ı alanlarda kutlama isteminin ne kadar güçlü olduğunu gösteriyor. 6 sendika adına yapılan başvuru reddedildi. Resmiler buna neredeyse sevindiler. İşin içinden sıyrılmak için, bu durumu, *Cumhuriyet*'te bir ilanla "protesto" etmeyi önerdiler. Önerileri işçilerin yoğun tepkisini topladı.

Resmiler eylemden kaçmak istiyorlar. Ama işçi sınıfı, 1 Mayıs'ı alanlarda kutlayacağız, diyor. Grev, toplantı, yürüyüş yasalarını pratikte paçavraya çeviren, yasaları işlemez hale getiren işçi sınıfımız, böylece 1 Mayıs yasağını son bir kez daha kırmaya hazırlanıyor.

Geçen yılın bilançosu işçi sınıfı açısından kazanımlarla doludur. Ancak devrimci zaferle garanti altına alınmayan kazanımların kalıcı olmadığını işçi sınıfımız deneyimleriyle gördü. O artık daha bilinçli, daha deneyimli, daha kararlıdır.

Önümüzdeki 1 Mayıslar geçmişteki 1 Mayıslara benzemeyecek, onları fersah fersah aşacak. Kızıl bayraklar, kızıl belgiler alanları dolduracak, bu kez burjuvazinin yıkımını hazırlayacak, devrimin zaferine varacak!

Nazım yoldaşımızın dediği gibi:

Birleşin! Gelin!
Yerden yükselin.
Birliksiz işçi,
İşçi değildir.
Ve partimizin, TKP'mizin
dediği gibi:
Türk-İş'te birleş!
1 Mayıs'ta devleş!

Hüsam Kuzgun

Halkın öfkesi stadyumlarda patlamaya, yer yer hükümete karşı gösteriye dönüşmeye başladı

Futbol alanları da kaynıyor

Türkiye futbolseverlerinin yakından izlediği gibi, son lig maçlarında tansiyon hayli yükseldi. Ülkenin çeşitli yerlerinde, Malatya'da, Bolu'da, Babaeski'de, Trabzon'da futbol maçları, gün oluyor saldırılı, kanlı bitiyor. Hakemin ya da futbolcuların "beklenmedik" en ufak bir hareketi, stadyumlardaki onbinlerin öfkesini ateşe veren bir kıvılcım olabiliyor.

Burjuvazinin yığınları deşarj etmede yararlandığı futbol sahaları artık işlev değiştirdi. Bu amaca hizmet etmemeye, savaş alanları olmaya başladı. Burjuva basın feryat ediyor. "Sahalar barut fıçısı", "futbola anarşi girdi", "testi kırılmadan tedbir gerek" diye manşetler atıyor. Burjuva partiler de yığınları yatıştırmaya çalışıyor.

Futbol seyircisi neden bu denli patlamaya hazır? Bunun nedenini, burjuva basın, kötü hakemlere, tahrikçi futbolculara, hatta "sol tahrike" bağlıyor. Bu doğru değildir. Futbol sahaları çok kötü hakemler de gördü, seyirciyi kızdıran kötü futbolcular da gördü ama "olay" olmadı. Beşiktaş-Trabzon maçında seyircinin öfkesini patlatan, geçenlerde ölen, Olimpiyat Komitesi başkanı Turgut Atakol'un anısına yapılan saygı duruşunun bir dakika yerine iki dakika sürmesi de değildi. O halde, stadyumlardaki "patlama"nın, sahaya taş-sopa atmanın, saha içinde ve dışında yığınsal çatışmaların altında *başka* bir neden olmalıdır.

İşsizlikten bunalmış, evini geçindiremeyen, hayat pahalılığına daha fazla tahammül edemeyen futbol seyircisi, bu öfkesini sahalara taşıyor. Bugün çoğunlukla hakeme, karşı takımın futbolcu ya da taraftarlarına yönelen protestolar, yer yer, "daha varlıklı"yı temsil eden kapalı tribünlere yöneliyor, hatta hükümet aleyhtarı gösteriye dönüşüyor. Yarın sokaklara taşacaktır.

Bunu burjuva basın, spor yazarları, partiler de çok iyi biliyorlar. "Aman olaya meydan vermeyelim, önlem alalım" diye ağlaşıyorlar. Ama, her çıkan olayla birlikte birbirleriyle boğazlaşmadan da edemiyorlar. Çünkü, burjuvazinin iç çelişkileri de futbolda yansımasını buluyor. Örneğin, Trabzonspor-Beşiktaş maçı, ANAP içindeki çelişkileri güzel yansıttı.

Spor sahaları yıllarca, yığınları "apolitize" etmenin aracı edilmeye çalışıldı. Oysa, sınıf savaşımının bütün ülke çapında yükselmesiyle birlikte, aynı spor alanları ortak tepkinin patladığı yerler oluyor. Bugün öfkesi sahalara çıkan yığınlar, yarın sokaklarda devrim için boy gösterecektir.

Zeliha Sertel

Daha devrimci durum gelmeden, birçok gösterge 12 Eylül öncesini geride bıraktı

Ya bir d d vrimci durum lsa!

Adapazarı mitingi somutta şu anda mücadelenin hangi boyutlarda olduğunu, proletaryanın konumunu çok güzel açık eden bir eylemdi. Katılımın fazlalığı, atılan sloganlar, katılanların psikolojisi, disiplini, her açıdan görülmeye değerdi. "DİSK açılmalı ve çalışmalıdır" diyen, sendikal birliğin bozulmasını isteyenler DİSK'in düzenlemiş olduğu yürüyüş ve mitinglerden, köylü ve esnafın, ev kadınlarının bu kadar geniş katıldığı bir örnek versinler. Bunlar, proletarya hegemonyasının oluşmasının göstergesidir.

Sınıf mücadelesi, proletaryanın her kesiminde kızıştı. İşçilerin öfkesi yürüyüşlerde patlıyor!

Kerim Bal

Yoldaşlar, partimiz, kavga seslerinin yükseldiğini, şimdiye kadar görülmemiş boyutta bir devrimci dalganın gelmekte olduğunu söylüyor. Bu saptamalar, doğru değerlendirmenin, sınıfı tanımanın Türkiye'nin sosyo-ekonomik ve sosyo-politik ortamını ürünüdür. Sınıf mücadelesinin şu andaki durumu ve göstergeleri bunu ispatlıyor. Faşizm döneminin ricat psikolojisinden kurtulamayanların, işçi sınıfına ve devrime olan güvensizliklerini söz ve davranışlarıyla gösterenlerin bozguncu sesleri, yükselen kavga sesleri arasında, artık sinek vızıltısı gibi kalıyor. Ve o büyük dalga bunların üzerinden aşıp geçecektir.

Ya olsa ne olacak

Partimiz, devrimci durumun oluşmadığını ama devrimci duruma dev adımlarla ilerlendiğini söylüyor. Faşizm öncesi devrimci durumu ve günümüzü iyi değerlendirdiğimizde, günümüzdeki koşulların bazı açılardan devrimci durum dönemine yakın, hatta daha sert ve nitelikli olduğunu görürüz.

12 Eylül öncesi var olan devrimci durumda, gerek işçi sınıfının, gerek emekçi katmanların mücadelesi belli çevreler içinde hapsolmuştu ve geneli harekete geçiremiyordu. Örneğin, sendikal açıdan, DİSK'in etki alanı içinde olan kesim mücadele ediyor, daha geniş bir kesimi barındıran Türk-İş ise ağırlığıyla mücadele dışında, seyirci kalıyordu. Bu durum diğer demokratik kitle örgütleri için de söz konusuydu. Çoğu alanda azınlık mücadele ediyor, çoğunluk ise mücadele dışı kalıyordu. Bu iki kesim birbirinin dilinden anlamıyordu. Mücadele, çoğunluktan uzaklaşmıştı ve tabii mücadele dışı kalan kesim, burjuvazinin etkisi altında, mücadeleyi geri çekici rol oynuyordu. Bugün böyle bir durum yok.

Faşizmin, kendi hesapları çerçevesinde sendikal alanda yaptığı, (devlete bağlı tek bir faşist sendika yaratma çabası) geri tepti ve işçi sınıfının sendikal birliğinin oluşmasına zemin hazırladı. Evdeki hesap çarşıya uymadı. Şimdiki mücadeleyi proletaryanın yalnız bir kesimi, elit bir topluluk vermiyor. Eskiden proletaryanın tüm bilinçli kesimi DİSK'te, geri kesimi ve çoğunluğu Türk-iş'teydi. Şimdi bu geri kesim mücadelenin önünde, öncü konumdadır. Seyrederek, gözleyerek biriktirdiği deneylerin de etkisiyle, o, çok kısa sürede kavganın nasıl yapıldığını öğrendi. Daha da öğrenecek. Türk-İş renk değiştiriyor. Proletarya bu, herşeyi değiştirir, koca bir örgütün rengini bile! "DİSK açılmalıdır, Türk-İş'le bu iş olmaz" diyenlerin kafasını da değiştirecektir!

Artık Türkiye'de proletaryanın ve diğer emekçi kesimlerin kendi içinde, ileri-geri diye çok büyük bir farklılaşma yok. Hemen hepsi belirli bir düzeyin üstünde. Proletaryanın bilinç ve kararlılığı devrimci durumdakinden kat be kat daha fazla. Mücadele her alana yayılmış, grevler direnişler ve devrimci durum düzeyini neredeyse geride bırakmıştır. Devrimci durum oluşmadan durum buysa gelen dalga öyle bir dalga olacaktır ki, önünde duranı ezip geçecektir.

Proletarya hegemonyasının göstergeleri

Yukarıda söylediklerimin göstergelerini, Türk-İş'in Adapazarı mitingine gidenler somutta görmüştür. Gerçekten, miting şu anda mücadelenin hangi boyutlarda olduğunu, proletaryanın konumunu çok güzel açık eden bir eylemdi. Katılımın fazlalığı, atılan sloganlar, katılanların psikolojisi, disiplini, her açıdan görülmeye değerdi. "DİSK açılmalıdır ve çalışmalıdır" diyen, ve sendikal birliğin bozulmasını isteyenler DİSK'in düzenlemiş olduğu yürüyüş ve mitinglerden, köylü ve esnafın, ev kadınlarının bu kadar geniş katıldığı bir örnek versinler. Bunlar, proletarya hegemonyasının oluşmasının göstergeleridir.

Sendikalar, işçi sınıfının örgütleridir. Diğer emekçi kesimler artık sendikaların düzenlediği mitinglere gidiyor. Adapazarı mitinginde parti mitingi görünümü vardı. Pazardan dönen, eşarplı mantolu kadınlar ellerinde pazar fileleriyle, miting alanında, işçilerle birlikte "işçiler el ele genel greve" sloganını attılar. Yol kenarına dizilmiş esnaf, yürüyen işçileri alkışladı ve onların dile getirdiği istemleri onunla birlikte haykırdı. Balkonlardan ev kadınları tencereleri salladılar, "mutfakta hırsız var", "haydi genel greve" diye haykırdılar.

Sendika başkanlarının konuşmaları sırasında işçiler, "başkan, anlattıklarını biliyoruz, ne yapacağımızı söyle" diyerek, sabırsızca araya girdiler. Ardından, genel grev istemlerini dile getirerek, ne yapacakları konusunda kendi sorularına kendileri cevap verdiler. Yürüyüşe ve mitinge hakim olan düşünce "genel grev"di.

Mitingi değerlendirirken Adapazarı'nı da iyi değerlendirmek gerek. Adapazarı şimdiye kadar miting yaşamamış şehirler arasında. Ayrıca sanayi proletaryasının yoğun olmadığı ve halkın genelde sağ partilere oy verdiği bir yer. Böyle bir şehirde, bu yörenin insanlarının mitinge aktif katılımı, mitingin anlamını daha da önemsetiyor. İşçi sınıfının geri kesiminin bile nereye varmış olduğunu gösteriyor.

Sınıf mücadelesi, proletaryanın her kesiminde kızıştı. Proletaryanın kavga istemi, isteyeni de istemeyeni de sürüp götürüyor. Sendikacı sendikanın başında ise işçilerin yürüdüğü yöne gitmek zorunda! Nehrin üstünde olan, nehrin aktığı yöne gitmezse alabora olur. Nehir akıyor, Türk-İş de nehrin aktığı yöne gidiyor.

Öncüye öncülük gerek

Yoldaşlar,mitingi bir de partimiz açısından değerlendirmek istiyorum.

Mitingde her açıdan kendiliğindenlik hakimdi. İşçiler sloganları kendiliğinden atıyorlar, yürürken korteji kendileri ayarlıyorlardı. Biri çıkıyor anında disiplin sağlamaya çalışıyordu. Önceden planlanmış, ayarlanmış görevliler falan yoktu. Herşey kendiliğindendi.

Mitinglerin tarihleri belli olunca, o yörenin parti komiteleri sendikalarla ilişkiye geçip mitingin örgütlenmesinde görev almalılar. Ayrıca yığınsal katılım kesinlikle sağlanmalı. Hatta o bölge komitesi direktifle bütün üyelerin mitinge katılmasını sağlamalı. Eğer mitingde partimiz bu şekilde yer alsaydı, "35 saatlik iş günü", "Türk-İş'te birleş, 1 Mayıs'ta devleş" gibi sloganlar rahatça atılabilirdi.

Proletarya kendisini yönetecek öncü arıyor. *TKP* buna aday. O halde yoldaşlar, proletaryanın arkasında kalmayalım. Partimiz en önde, proletaryanın en önünde komutan olmalı. Ve yöneticisiyle, üyesiyle, komutan olacak yapıya da sahiptir.

Yaşasın Türkiye işçi sınıfı!
Yaşasın TKP!

Halk işçi sınıfının ardına diziliyor

Şafak söküyor

Coşku seli Sakarya mitingi, yaklaşan kavganın şafağında, işçi sınıfımız için iyi bir antrenman oldu.

Türk-İş'in Sakarya mitingi, Adapazarı Gar Meydanı'nda yapıldı.

Miting alanına, sloganlarla, coşkulu bir şekilde girildi. Yol boyunca halkın ilgisi, heyecanı dikkat çekiciydi. Demokratik istemlerini dile getirmek, ekmeğini elde edebilmek, bileklerindeki kölelik zincirlerini koparabilmek için onbinlerce insan toplanmıştı. Çözüm istiyorlardı. Sakarya mitingi önemli bir adımdı, bir antrenmandı.

Türk-İş bu tür eylemlerde alana toplanan insanları yönlendirecek, coşkuyu, kanalize edecek, yeterli yerel kadrolara sahip değil! Bu olumsuzluğa rağmen, bu miting, 12 Eylül sonrası yapılan sendikal mitinglerden tamamen farklıydı, çok daha nitelikliydi.

Özellikle halkın coşkun sevgi gösterisi, köylünün, esnafın, alandaki işçilerin arasına sanki kendilerinin mitingiymiş gibi karışması ve aktif olarak katılması çok önemliydi. Bilinçli olmasa da, artık onlar da kabul etmişti ki, sorunları çözecek, baskı ve sömürüyü ortadan kaldıracak tek sınıf işçi sınıfıydı.

"Ekmek barış özgürlük", "bütün işçiler el ele omuz omuza" pankartlarının süslediği alanda, mitinge büyük katılım sağlandı. "İşçinin onuru sermayeyi yenecek", "işçiler el ele genel greve" sloganları atılırken, işçi sınıfı burjuvazinin verdiği "yasallık"ların hiçbirine ihtiyacı olmadığını, hiçe saydığını, burjuvazinin yüzüne Gar Meydanı'ndan haykırıyordu. İşçi adına burjuvazinin "yasallık" denizinde yüzenlerin, bu denizde boğulup gidecekleri Adapazarı'ndan tüm Anadolu'ya yankılanıyordu. Ve tüm Türkiye işçi sınıfının kalbi Adapazarı'nda sınıf kardeşleriyle birlikte atıyordu.

"Hükümet istifa" sloganı pek tutmadı. En çok tutulan, defalarca tekrarlanan slogan, "işçiler el ele, genel greve" oldu. Genel grev, hele ki bizim ülkemiz gibi emperyalizmin zayıf halkası olan ülkelerde, devrimci durum aşamasının, siyasal amaçlı, ileri bir eylem biçimidir. Miting alanını dolduran dinamik, heyecanlı işçilerin tek çözüm yolu olarak, artık genel grevi görmeleri işçi sınıfının savaşma azmini ve kararlılığını yansıtması açısından çok önemli.

Bir başka ilgi çekici olay da, "gençlik istikbal endişesinden kurtulmalıdır" pankartının taşınmasıydı. İşçi sınıfı yalnızca kendi hakları için savaşmıyor, aynı zamanda gençliğin ve tüm emekçi halkın demokratik istemlerini üstleniyor, onlara sahip çıkıyor. Bu da işçi sınıfının demokrasi savaşımına öncü olmadaki kararlılığını sergiliyor.

Sakarya mitingi, Türkiye işçi sınıfının, Türk-İş'te sendikal birliğe daha kararlı ve bilinçli bir şekilde sahip çıktığını, çıkacağını gösterdi. İşçi sınıfı, sendikal birliğin kurulmasını sabote etmeye kalkanların kimler olduğunu her geçen gün daha iyi tanıyor. Mitingdeki dinamizm yeterince yönlendirilemediği, iyi kanalize edilemediği için doruğuna ulaşamadı. Sağlanan katılım örgütlü değildi. Zaten bu düzeyde bir katılımı kimse beklemiyordu. Eylem için sağlanan alan ve alınan önlemler de bunu somut gösteriyordu.

Ama ne olursa olsun, Sakarya mitingi, yaklaşan dev kavganın şafağında işçi sınıfımız için iyi bir antrenman oldu.

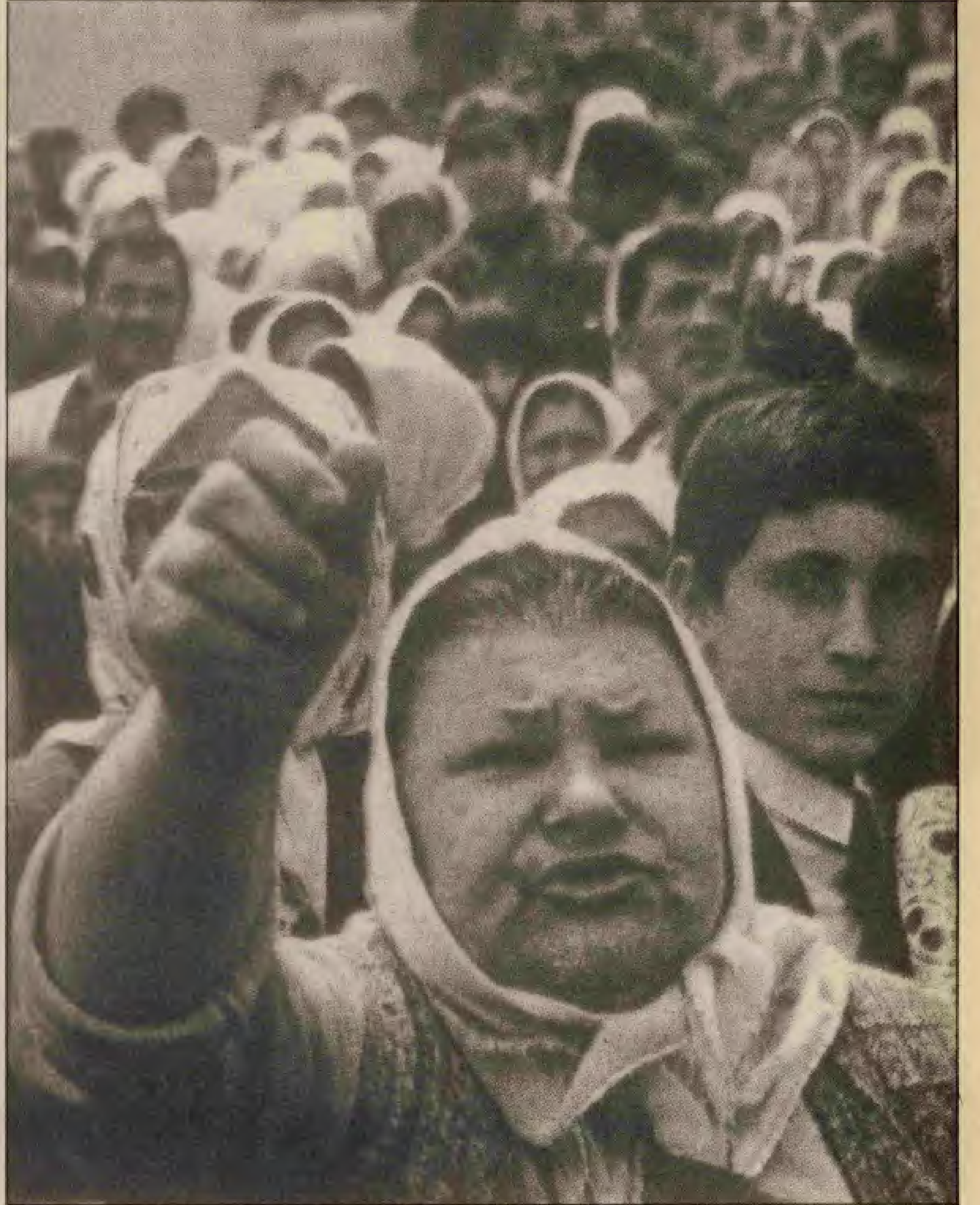
"Türk-İş'te birleş, 1 Mayıs'ta devleş".

Yaprak Eylem-Kemal Nalçacı, İstanbul

12 Mart sonrası hareketlenme, "umudumuz Ecevit" yanılgısıyla başlamıştı. Oysa şimdi:

Halk umudu yalnızca işçide buldu

12 Eylül sonrasında yapılan ilk işçi mitinglerinin havasına benzemiyor bu mitinglerdeki hava. İlk mitinglerde alanın uzağına bile yanaşamayan örgütsüz yığınlar, bugün alanlara iniyorlar. İşçilerle birlikte haykırıyorlar. Ekmek ve demokrasi kavgasında başı çeken şu ya da bu burjuva partisi değil, İşçi sınıfımızdır. Demokrasi kavgasında öncü işçi sınıfıdır. Halkımızın umudu işçi sınıfımızdadır. Selam işçi sınıfına!

(PHA-İstanbul)-Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun eylem kararlarını işçiler büyük bir kararlılık ve coşku içinde yaşama geçiriyorlar. İşçi sınıfımız eylemde birliğin en güzel örneklerini veriyor.

11 Mart. 1,5 milyon işçi, Türk-İş'in yemek boykotu kararını yurt çapında militanca yaşama geçirdi. Burjuvazi belli etmemeye, umursamaz görünmeye çalışsa da korkuyu yüreğinin ta derinliklerinde hissetti. Çünkü işçi sınıfımız, 11 Mart eylemiyle aynı zamanda gelecekteki eylemlerin de mesajını veriyordu. Yüzbinlerce işçinin haykırdığı "işçiler elele, genel greve" belgisinde bu dile geliyordu.

Ufacık Sakarya'da bu da nereden çıktı!

26 Mart Sakarya. Yalnızca Adapazarı ve Kocaeli'deki işçileri kapsayan Sakarya mitingi, otuzbin civarında işçinin katılımıyla gerçekleşti. İşçilerin ve emekçilerin, Sakarya gibi küçük bir il merkezinde, ufak çapta bir miting ortaya koyacaklarını sananların tümü, bu kitlesel katılım ve coşku karşısında şaşkına dönüverdiler.

Daha işçiler alana gelmeden, Sakarya halkı miting alanında toplanmaya başlamıştı. Balkonlarda toplanan kadınlar alana yürüyen işçileri alkışlıyor, ellerindeki boş tencerelere vurarak bellerini büken pahalılığa karşı protestolarını dile getiriyorlardı.

Türk-İş yöneticileri alana yürürken, kaldırımlarda toplanan inşaat işçilerinin, esnafın, çırak işçilerin, kadınların coşkulu alkışlarıyla karşılandılar. Halkımızdan işçi sınıfımıza sıcak, umut dolu bir dayanışma!

Ve miting alanı... Alan onbinlerin inançlı, öfkeli haykırışlarıyla çınlıyordu. "İşçiler elele genel greve!", "ekmek yok barış yok", "özgürlük yok barış yok", "sözde demokrasiye hayır", "mücadele kazanana kadar sürecek".

İşçiler kürsüden anons edilen bazı sloganları daha da geliştirerek haykırdılar. Örneğin kürsüden "mutfakta yangın var" diye slogan atıldığında, işçiler "mutfakta hırsız var" diye alanı çınlattılar.

Türk-İş genel başkanı Şevket Yılmaz, "siyasal iktidarın ağır ekonomik sorunlar ve çıkmazlar karşısında sergilenen vurdumduymazlığını protesto için toplandık" dediğinde, işçilerden "Özal istifa", "Türkiye Özal'la çağ atlayamaz" sloganları yükseldi. Türk-İş genel başkanı, işçi sınıfının gücünü küçümsemek isteyenlere şöyle sesleniyordu:

"Türkiye'de tarihin akışını tersine çevirmeye kalkışanlar var. Boşa çaba. İşçiyi tanımıyorlar onlar. Tanıyacaklar... İşçinin, memurun, dar ve sabit gelirlinin hakkını vermemek mayındır... Patlasa da patlamasa da hak yolu, adalet yolunu, özgürlük yolunu bizler, işçiler açacağız, tertemiz edeceğiz."

Şevket Yılmaz'dan sonra kürsüye gelen diğer sendika başkanları da, konuşmalarını işçilerin coşkulu alkışları ve sloganları altında sürdürdüler.

Adana'da hava her anlamda sıcaktı

3 Nisan Adana. Bu kez işçinin gür sesi Çukurova'da patlıyor. Otuz dereceye ulaşan sıcağın altında işçi ve emekçi yığınların oluşturduğu ellibine ulaşan görkemli bir kalabalık.

Adana mitingi, 12 Eylül sonrasında düzenlenen mitinglerin en kalabalık, en coşkulusuydu. İşçilerin yanısıra çiftçilerin ve diğer emekçi kesimlerin de katıldığı bu miting de, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın demokrasi kavgasındaki birlikteliğini örüyor. Dostları sevindiren, düşmanların yüreğine korku salan bu tabloyu gerçekleştiren, işçi sınıfımızın örgütlü gücüdür. Onun sendikal birliğidir. Türk-İş'tir.

Ve kadınlarımız... Adana mitinginin çarpıcı bir yanı da emekçi kadınların yığınsal katılımıdır. Beşbine yakın emekçi kadın katıldı mitinge. Çukurova kadın işçilerin yatağı. Ağır ekonomik koşullar altında açlık sınırında yaşamlarını sürdüren işçi kadınlarımız, sınıf kinlerini, militanlıklarını miting alanına taşıdılar. Emekçi kadınlardan yükselen isyan ateşi alandan alev alev, dalga dalga yayıldı. Tükenmek bilmez enerjileriyle haykırdıkları sloganlar, ortalığı coşturdu. Bir elinde "ekmek, barış, özgürlük" pankartı, kucağında bebesiyle, "işçiler elele, genel greve" sloganlarıyla en ön safta yürüdü işçi kadınlarımız. Burjuvazi korkmasın da neylesin!...

İşçiler miting alanına doğru yürüyüşe geçtiklerinde yirmibeş bin kişiydiler. Alana geldiklerinde bu sayı elli bine ulaştı. Çiftçiler, emekçiler, gençler bu mitingde de işçi sınıfımızın yanıbaşındaydı. Genel başkan Şevket Yılmaz konuşmasına başladığında alandaki çoşku doruk noktasına ulaşmıştı. Kararlı, bilinçli, sınıf kiniyle dolu bir coşku. Burjuvazi üçbin polisini yığmıştı miting alanına. Hey yavrum... Korku dağları sarmıştı!

"Tek kalp, tek yumruk, tek ses olarak milyonlarca dar ve sabit gelirlinin tek umudu olduğumuzu bilerek mücadeleyi sürdüreceğiz... Şunu çok iyi bilsinler ki ağır geçim koşulları altında ezilenlerin haklarını korumak için her yoldan mücadele etmek siyaset ise, siyaset yapmaya devam edeceğiz."

Genel başkan Şevket Yılmaz bu sözleriyle milyonlarca işçinin hislerine tercüman oluyordu. Onbinlerce işçi ve emekçi, mücadelede kararlı olduklarını, Türk-İş'in eylem kararlarını sonuna kadar yaşama geçireceklerini coşkulu alkışlarla, militan sloganlarla dile getirdiler.

Demokrasi kavgasında başı çeken işçi sınıfımızdır

Türk-İş'in Sakarya ve Adana mitinglerinin önemi, bu mitinglerde biraraya gelen onbinlerce işçinin ve emekçinin oluşturduğu coşkulu kalabalıkların yanısıra, aynı zamanda bu eylemlerin, yükselen sınıf bilinciyle, kiniyle dolu nitelikleridir.

Miting alanında, öfkesi çağlayan işçi yığınlarının haykırışları yükseliyordu. İşçi sınıfının bilinç düzeyindeki yükseliş, sömürücü sınıfların siyasal iktidarına derin kini, deneyim birikimi, olgunlaşması, bu haykırışlarda yansımaktaydı. Her iki miting de, işçi yığınların toplumsal psikolojisindeki muazzam değişimi ortaya koymaktaydı.

İşçi sınıfının savaşım tansiyonu alabildiğine yükseliyor, siyasal yaşamı cendereye alan baskı ve yasaklar çemberini kırıp parçalamak üzere zorluyor. Mitinge katılan işçi yığınlarının içinde olup da bu değişimi görmemek için insanın kör olması gerekir.

Ya halkımızın ilgisindeki değişim!... İşçi sınıfımız her iki mitingde de emekçi halkımızın canlı, sıcak desteğiyle karşılaştı. Mitinglerde, baskı ve terörle yıllarca siyaset dışına itilmiş, demagojiyle, burjuva propagandasıyla uyutulmuş emekçi halk kesimlerinin yeniden uyanışı sergilendi. Emekçi halkımız, işçi sınıfımızla eylem alanlarında kucaklaştı.

İktidarı ve muhalefetiyle burjuva partileri, halkımızın desteğini hepten yitiriyor. Emekçi halk bu partilerden artık umudunu kesti. Her iki mitingdeki coşkuyu, emekçi halkın eylemlere işçilerle birlikte aktif katılımını gören gazeteciler, bu gerçeği basında dile getirmeden edemediler:

"Miting sanki siyasal bir partinin mitingiydi... Muhalefet görevini partiler yapamayınca o görevi Türk-İş üstlendi..."

Evet miting gerçekten siyasal parti mitingi gibiydi. Burjuva partilerden umudu kesen emekçi halkımız, umudunu işçi sınıfımıza, onun örgütlü gücüne giderek daha çok bağlıyor. 12 Eylül sonrasında yapılan ilk işçi mitinglerinin havasına benzemiyor bu mitinglerdeki hava. İlk mitinglerde alanın uzağına bile pek yanaşmayan örgütsüz yığınlar, bugün alanlara iniyorlar. İşçilerle birlikte haykırıyorlar.

Türk-İş eylemlerindeki bu yükseliş karşısında bağımsız sendika yöneticilerinin, Türk-İş'e burun kıvıran küçük burjuva solcuların alacağı dersler var. Gerçekler bir yandan el altından DİSK'i yeniden örgütleme tezgahına girişirken, öte yandan Türk-İş'ten yana görünme kurnazlığına oynayan sahte birlik yanlısı reformistlerin ihanet batağındaki TBKP'nin peşine takılıp gidenlerin gözlerini açmalıdır artık.

Ekmek ve demokrasi kavgasında başı çeken şu ya da bu burjuva partisi değil, işçi sınıfımızdır. Demokrasi kavgasında öncü, işçi sınıfıdır. Halkımızın umudu işçi sınıfımızdadır. Selam işçi sınıfına!

Kamu çalışanlarının sorunları ve İsveç modeli konusunda İstanbul'da yapılan semineri belirleyen, tartıştığı konular değil, düzenleyenlerin taşıdığı bölücü amaçlar oldu.

Bölücü amaçlarla yarar sağlanamıyor

Dar çıkarlar güden dar bir çevre, kamu çalışanlarının sorunları gibi önemli konuları ve uluslararası sendikal hareketle bağları, DİSK örgütü duruyormuş gibi bir izlenim yaratarak bölücülük yapmak için kullanıyor.

Geçtiğimiz hafta sonu İstanbul'da, sendikal hareketi bölücü amaçlar taşıyan bir girişim daha, fazla bir ilgi görmeden geçip gitti. Ama, önemli bazı konular, bölücü amaçlara alet edildiği için, bu konuların gerekli ilgiyi görmesini de gölgeleyerek geçti gitti.

DİSK'in eski yöneticileri ve onların belli bir çevredeki destekçileri, "Türkiye'de kamu çalışanlarının sendikal hakları ve İsveç modeli" konulu bir seminer düzenlemiş ve seminere İsveç'ten de çok sayıda sendikacıyı davet etmişlerdi. Seminerin örgütlenmesine birkaç SHP milletvekili katıldı. Ayrıca Türkiye'den de birçok konuşmacı davetliydi. Konuşmacılar arasında İnönü ve Demirel de vardı.

Birinci günün oturum başkanı, sabah Baştürk, öğledensonra Işıklar'dı. İlk gün, yabancı konuşmacılar, Uluslararası Kamu İşçileri Federasyonu, İsveç Memur Sendikaları Konfederasyonu, İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu, İsveç Devlet Memurları Sendikası, İsveç Belediye İşçileri Sendikası, İsveç Yerel Yönetim Çalışanları Sendikası, İsveç Öğretmenler Sendikası, İsveç Banka İşçileri Sendikası temsilcileriydi. Sadun Aren, Faruk Pekin, Alpaslan Işıklı, Özcan Kesgeç, Basisen, Banks, Eğit-Der Temsilcileri de konuşmacılar arasındaydı.

İkinci gün sabah yine konuşmalara, öğledensonra ise bir panele ayrılmıştı. Yabancı konuşmacılar, İsveç Subay Sendikası ve İsveç Polis Sendikası temsilcileriydi. Memur sendikalarının uluslararası örgütlenmesi ve sözleşmeli personel sorunu üzerine Önder Aker ve Devrim Ulucan birer konuşma yaptılar. Ayrıca, Yazarlar Sendikası adına Aziz Nesin, TMMOB başkanı, Tüm Has-İş, Yol-İş, Sağlık-İş temsilcileri konuşmacılar arasındaydı. Kamu çalışanlarının sendikalaşması ve uluslararası örgütler konulu paneli ise İsmail Hakkı Önal yönetti.

Böylesine önemli konular ele alınmasına ve İsveç sendikal hareketinin deneyimi aktarılmasına rağmen, seminer sönük geçti. Bunun nedeni bellidir.

DİSK'in eski yöneticileri artık DİSK tabanını temsil etmiyorlar. DİSK tabanı, büyük ağırlığıyla, Türk-İş'te sendikal birlikten yana tutum almış ve bunu yaşama da geçirmiştir. İşçi sınıfımızın genel tutumu budur. Buna rağmen sendikal hareketi bölmek isteyen bazı çevreler, DISK konusunu hala koz olarak kullanmaya çalışıyorlar.

Bunu yapan belirli çevrenin, bunu yaparken uyguladığı yöntemlerden biri de, sanki DİSK örgütü duruyormuş gibi, "biz varız" izlenimi yaratmaya çalışmaktır. Bunun için Türkiye'de yeterli tabanları yok, sık sık uluslararası sendikaların desteğine başvuruyorlar. Belki onların da bilgisi dışında, onlardan güç almaya ve aldıkları gücü sendikal hareketi bölme yönünde kullanmaya çalışıyorlar.

Seminerin sönük geçmesinin nedeni işte budur. Bölücü amaçlar seziliyor ve buna gereken tepkiyi gösterebilmek için, önemli konular kaçırılıyor. Bu semineri düzenleyenlerin eğer İsveç sendikal hareketiyle yakın ilişkileri varsa, neden bu ilişkileri tüm Türkiye sendikal hareketinin hizmetine sokmuyorlar da kendi özel mülkleri gibi kullanıyorlar? Neden Türk-İş'in böyle bir seminer örgütlemesine yardımcı olmuyorlar?

Bu tutum gerçekte uluslararası ilişkilere yarar değil zarar veriyor. Örneğin, İsveç sendikalarını işçi sınıfımıza bölücülerin destekçisi gibi tanıtmış oluyor. Sonra, konuk sendikacılar, tepkinin neye olduğunu iyi anlayamazlarsa, onlar da bu konulara ve kendilerine ilgisizlik var sanarlar. Kısacası, DİSK'in eski yöneticileri ve onları destekleyen belirli çevre, her yaptıklarıyla sendikal hareketin genel çıkarını düşünmediklerini göstermiş oluyorlar.

İşçiler Türk-İş'te birleşiyor, alanlarda devleşiyor

Ancak, dar çıkarlar güden bu dar çevre ne yaparsa yapsın, işçi sınıfımızın Türk-İş'te birlik istemi sınırlar aşıyor, uluslararası sendikal harekete ulaşıyor. Türkiye sendikal hareketinin uluslararası sendikal hareketle ilişkileri her geçen gün güçleniyor.

Daha geçen hafta İngiltere'nin ofis işçileri sendikası NALGO'dan gelen bir delegasyon, Türk-İş'le ve üye sendikalarıyla sıcak ilişkiler kurdu, Türk-İş'in İzmir'deki temsilciler toplantısına katıldı. Bu gezi sırasında yaptığı bir konuşmada, konuk sendikacılardan biri, sendikanın son kongresinde Türk-İş'i destekleme kararı aldıklarını anlattı.

Türk-İş aktif militan savaşıma çıktıkça sesi doğrudan duyuluyor, dayanışma adına bölücülüğe destek toplayanların foyaları meydana çıkıyor ve Türk-İş, yoğun uluslararası destek almaya başlıyor. DİSK'in eski yöneticileri değirmeni taşıma suyla döndürmeyi fazlaca sürdüremeyecekler.

Zehra Aşkın, İstanbul

Kürt halkının yükselen savaşımı burjuvazinin sağını da solunu da köşeye sıkıştırıyor

Sosyal d m krasinin mask si düşüyor

Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'de çelişkiler öylesine keskindir ki, sopa geri tepiyor, öfke biriktiriyor, havuç ise açlığı daha çok akıla getiriyor. Her iki yöntem de burjuvazi için "tehlikeli" sonuçlar veriyor. Bu korkuyla, Kürt sorununa ilişkin bazı liberal önlemleri bile liberal SHP öne süremiyor.

Türkiye burjuvazisi Kerkük ve Musul'u kendi denetimi altına sokmanın yollarını arıyor. 1 Nisan 1988 tarihinde Özal bu düşüncesini açıkça dile getiriyor:

> "Şöyle veya böyle yaparız demiyoruz ama Kerkük boru hattı bizim için çok önemli."

Bu çerçeve içinde burjuvazinin Kürt halkı üzerindeki oyunları daha da katmerleniyor. Bununla bağlı olarak burjuvazi, Kürt halkına karşı uygulayageldiği baskı siyasetinin yanısıra, reform siyasetine de başvurma ihtiyacı duyuyor.

Kürdistan'da olağanüstü durumunun uzatılması, buna bağlı olarak evlerin, köylerin basılıp aranması, şiddetin, baskının eksik edilmemesi, bilinen olgulardır. Son olarak, 4 Nisan 1988 tarihinde Nusaybin'e bağlı Kaleli köyü Kilisedüzü mevkiinde yirmi kişinin katledildiği ortaya çıktı.

Bölge halkı öldürülen yirmi kişinin çevredeki çobanlar olabileceğini söylüyor. Bu ölen kişilerin koruculuğu kabul etmeyen veya korucu olduktan sonra koruculuk görevini devletin istediği doğrultuda yapmayan kişiler olabileceği de söylentiler arasındadır.

Bu arada, burjuvazinin, sopayı elinden eksik etmeyen kesimi bile, yer yer bazı reformcu manevralara başvurabiliyor. Bir süredir "Kürt", "Kürtçe", "Kürdistan" gibi sözcüklerin sık sık kullanılması buna örnektir. 21 Mart 1988 tarihinde "Hazalım" adlı Kürtçe kasetin dağıtılma ve satılmasına izin verildi. Ayrıca Bölge Valisi kendine artık resmen tercüman bulmuş!

Öte yandan, Kürt halkının baskılara karşı savaşımı yükselince, bazı SHP milletvekilleri meclise Kürt sorununu getirdiler. Doğu'da Kürt vatandaşların yaşadığını, bunların üzerinde farklı uygulamalar olduğunu, bunların dillerini konuşamadıklarını, kültürlerini yaşayamadıklarını söylediler. Son olarak M. Eren mecliste bu doğrultuda bir konuşma yaptı. SHP'nin solundan olan M. Ali Eren'e tepkiler yağmaya başladı. Konuşmayı SHP üstlenmedi ve birkaç gün sonra bildiriyle özür diledi.

Mahkum aileleri Diyarbakır cezaevindeki açlık grevini desteklemek için SHP il binasında açlık grevine başlamışlardı. Bu olayda da SHP aynı tavrı koydu. Bu eyleme destek olan iki SHP milletvekiline, eylemden vazgeçmelerini, parti binasını boşaltmalarını ve hemen Ankara'ya gelmelerini söyledi.

SHP'nin sol kanadının Kürt sorununa ilişkin olarak, SHP'den resmi destek görmeyen bu girişimleri, çeşitli sol siyasetlerden ve Avrupa sosyal demokratlarından destek görüyor.

Kürt sorunu, Federal Alman parlamentosuna Yeşiller eliyle getirildi ve "Kürtlerin varlığı inkar edilemez", "Türkiye Cumhuriyeti Kürt halkı üzerinde baskı ve şiddet uygulamaktadır, dilinin bile konuşulmasına izin verilmemektedir" dendi.

Avrupa Parlamentosu'nun İngiliz üyesi Richard Balfe ise, Galler'deki uygulamayı örnek göstererek "bizim gibi yapın" diyor ve şunları ekliyor: "Kürtlere Kürtçe ve Türkçeden birini anadil olarak kabul etme zorunluluğunu getirin. O bölgelerde Kürtçe eğitim verecek öğretmenler, Kürtçe iş görecek görevliler bulundurun. Ama Türkiye'ye geldiklerinde işlerini Türkçe görmek zorunda olsunlar."

Ama bakıyoruz, liberal SHP, kendi sol kanadının ve Avrupa sosyal demokrasisinin rahatça savunabildiği, ulusal-kültürel özerklik istemlerine bile sahip çıkamıyor. Neden?

Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'de çelişkiler öylesine keskindir ki, baskı geri tepiyor, öfke biriktiriyor, reform ise haksızlıkları daha çok akla getiriyor. Her iki yöntem de burjuvazi için "tehlikeli" sonuçlar veriyor. Bu korkuyla Kürt sorununa ilişkin bazı liberal önlemleri, liberal sosyal demokrasi bile öne süremiyor.

SHP'nin sol kanadındakiler, bu süreçte mutlaka çok şey öğrenecekler. Ne yönde öğrendiklerine göre, ya savundukları liberal önlemleri de geri çekip, zayıf halkaya uygun uyuz liberaller olacaklar, ya da Kürt halkının gerçek çıkarlarının savunucusu olacaklar, liberallikten demokratlığa (ki bu, bizim ülkemizde devrimcilik demektir) ilerleyip, SHP'de kalamayıp gerçek sol olacaklardır. Çünkü Kürt halkının en temel hakkı ve istemi, kendi dilinde konuşmak falan değil, kendi yazgısını kendi belirleme hakkıdır. Gerçek demokratlık (dolayısıyla, bizde devrimcilik) bu hakkı savunmaktır.

Batı'da olduğu gibi, sosyal demokrasinin bazı ayıplarına incir yaprağı işlevi gören, ne ileri, ne geri giden, belli bir dengede yaşamını sürdüren bir sol kanat süsü, zayıf halka Türkiye'nin sosyal demokrasisi için erişilmez bir lükstür. Bu nedenle, hele ki kurultayın yaklaştığı şu sıralarda ve kurultayda, SHP'den epey gürültü duyacağız.

Bir ülkede demokratik hedeflere ancak devrimci savaşımla ulaşılabiliyorsa, o ülkede halktan yana görünen ama liberallikten öteye geçemeyen SHP gibi partilerin demokrasi güçleri önünde açık vermeleri, demokrasi güçlerinden uzak düşmeleri kötü değil iyidir.

Mehmet Erenler

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı:352, 20 Nisan 1988

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ I

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere, bu sayımızda, bir derleme dizisini Çek-Al'da yayınlamaya başlıyoruz.

Türkiye Komünist Partisi'nde 1979 yılında açıktan patlak veren kavganın nedenlerini iyi anlayabilmek için, önce partinin fikirsel yapısına ve bu yapının gösterdiği değişime bir göz atmak gerekir. Çek-Al çerçevesinde bunu yeterli düzeyde yapmak olanaklı değildir, ama yine de, fikir yapısının temelini oluşturan Program'a kısaca bakalım.

Program'ın yansıttığı fikir yapısı

Yürükoğlu yoldaşımızın *Üçüncü Program ve Görevlerimiz* kitabının birinci bölümünden çok kısa bir özet yaparsak, Program'ın durumu şöyledir:

Türkiye'nin genel ekonomik yapısı: Programın bazı yerlerinde "tekeller", "holdingler", "finans oligarşisi"nden söz edilmektedir. Ama öte yanda, kapitalist gelişme düzeyini bundan çok daha geri gösteren saptamalar ağır basmaktadır. (Konferans'ta, doğru saptamaların ağırlığı artmıştır.)

Devlete sahiplik: Devlete, "işbirlikçi burjuva, toprak ağası ikilisi" egemendir. (Konferans'ta, finans oligarşisinin egemenliğinden de söz edilmektedir.)

Tarımda kapitalist ilişkiler: Bu konuda da, bir görüş, tarımda kapitalizmin egemen olduğunu, hatta tekellerin boy attığını, ötekisi ise Türkiye'nin yarı-feodal olduğunu varsaymaktadır.

Orta katmanlar, ulusal burjuvazi, CHP: Bu kavramlarla ne kastedildiği belli değildir. Kah ulusal burjuvazi orta katmanları, kah orta katmanlar ulusal burjuvaziyi içermektedir. CHP de her ikisinin partisi olarak geçmektedir. (Konferans'ta CHP ulusal burjuvazinin partisi olarak değerlendirilmiştir.)

Devrim anlayışı: Bu konuda dört çarpık anlayış vardır:

1. Aşamalar teorisi: Program'da, bir anlayışa göre, ileri demokratik devrimden önce bir "dönüşümler aşaması" vardır. Bir anlayışa göre ise, ileri demokratik devrimin kendisi ilk aşamadır.
2. İleri demokratik halk devriminin karakteri: Türkiye'nin toplumsal-ekonomik yapısı tam doğru saptanmadığı için, ileri demokratik devrimin karakteri "anti-feodal" düzeylere doğru geri çekilmiştir.
3. İleri demokratik halk devrimi ve devlet: Bu aşamada devletin yerle bir edileceği söylenmemiş, devletin sosyalist devrimden sonra parçalanacağı söylenmiştir.
4. Parlamenter yol anlayışı: Parlamentoyu halkın yararına işleyen bir araç durumuna getirmekten söz edilmektedir.

Kürt sorunu: Bu konuda Program'da düpedüz Türk ulusçuluğu vardır:

1. Kürt ulusu, ulusal azınlık sayılmış, ayrıca uluslardan söz edilmiştir.
2. Kürtler, Lazlar, vb. aynı kefeye konularak iki yanlış birden yapılmıştır. Biri Kürt sorununu küçültmek, ötekisi alevlenmemiş bir ulusal sorunu kışkırtmak.
3. Ezen ulus, ezilen ulus ayrımı yapılmamıştır.
4. Kürdistan'ın iç sömürge olduğu söylenmemiştir.
5. Ezilen ulus komünistlerinin görevi konmuş, ama ezen ulus komünistlerinin, ayrılma hakkını savunma görevi konmamıştır.
6. En önemlisi, Program'da, partinin ulusal sorun konusunda Leninci ilkelere bağlı olduğu belirtilmiştir, ama bu ilkelerin ne olduğu özellikle belirtilmemiştir.

Ordu konusu: Program, orduyu, egemen sınıfın elinden kurtarmayı öngörmektedir. Ordu Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında kurulduğu için, onun emperyalizme karşı görevler taşıdığını söylemektedir.

Ulusal çıkarlar konusu: Program'da, TKP, en başta Türkiye halkının çıkarlarını gözönünde tutar, deniyor. Oysa özel çıkar, genele, dünya devriminin çıkarlarına bağımlı olmalıdır.

Bütün bunlardan görüldüğü gibi, Program eklektiktir, yani doğrularla yanlışların bir karmaşasıdır. İçinde komünist fikirler de, burjuva ulusçuluğu da yer almaktadır. Bu, partinin o zamanki genel fikir yapısını da yansıtmaktadır.

Bu yapı, "parti ne yöne doğru değişecek" sorusunu içinde taşır. Dolayısıyla, değişimin yönü büyük önem kazanmıştır, bütün umutlar buna bağlanmıştır ve sonunda kavga da, özünde bu yüzden patlak vermiştir. 1978'e kadar parti doğruya doğru değişmiştir. 1978'de değişim durmuş, 1979'da ise yön değiştirmiş, gerilemeye başlamıştır.

Şimdi ilerleme sürecine şöyle bir bakalım.

Çölü yeşertmek zaman alır

Atılım'ın daha Ocak 1974 tarihli ilk sayısında, "TKP ve ulusal burjuvazi" başlıklı bir yazı yer alıyordu ve bu yazı şöyle başlıyordu:

"Türkiye Komünist Partisi, Anayurdun ulusal çıkarlarını savunan, emperyalizme, onunla işbirliği kuran tekellere karşı, demokratik bir düzen, gerçek bir halk hükümeti için direnen ulusal burjuvazinin her olumlu girişimini desteklemiştir."

Neredeydi bu "gerçek bir halk hükümeti için direnen" ulusal burjuvazi? Türkiye'de, "gerçek bir halk hükümeti" için bırakalım "direnme"yi, onun düpedüz karşısında olmayan herhangi bir burjuva kol ya da kanat var mıydı ki?

Bu anlayışla bağlı olarak, *Atılım*'ın bir sonraki sayısında, o zaman başta bulunan CHP-MSP hükümeti için, "hükümetin programında bazı olumlu noktalar vardır" deniyordu. Mart 1974 sayısında ise, iyice ileri giderek, şöyle deniyordu:

"İşçi sınıfı, emekçi yığınları yeni hükümetten devrimci bir programın uygulanmasını istiyor. Bu programın uygulanması zamana muhtaç olabilir. Halk yığınları, halkçı bir programı uygulamak isteyen bir hükümete gereken zamanı vermekten yanadır."

Devrimcilikle uzak yakın ilişkisi olmayan bir hükümete, "halk yığınları" adına bir de bol keseden zaman tanınıyordu!

Ancak, değişimin yönünü belirleyen yalnızca bu tür abuk sabuk değerlendirmeler değildi. Bir yandan, devrimci ortamın ve yükselen işçi hareketinin partinin önüne koyduğu görevler, öte yandan, bu görevleri yerine getirmeye yönelik olarak, özellikle Bilen yoldaşın konuşmalarında sık sık parıldayan devrimci görüşler, asıl belirleyici rolü oynuyordu.

Örneğin, 1975'te, Türkiye Komünist Partisi'nin 55. kuruluş yıldönümünde yaptığı konuşmada Bilen yoldaş şöyle diyordu:

"Lenin der ki: 'Yığınların kendiliğinden gelme yükselişi ne kadar büyükse, hareket de o kadar genişler, sosyal-demokrasinin yığınları hem teorik-kuram, hem politik ve örgütsel bakımdan bilinçlendirme eylemleri, istemleri de o oranda hızlı gelişir.'(Lenin, *Tüm Yapıtlar*, c.6, s.52)

"TKP böylesi bir durum karşısındadır. Çarıklarımızı ona göre bağlayacağız. Örgütlerimizi ona göre hazırlayacağız. Bugünkü aşamada devrimci güçlerin ileriye doğru atılımlar yapmasına yol açan nesnel koşullar, olanaklar olgunlaşıyor. Partimiz bu nesnel olanakları kaçırmamak zorundadır. Yoksa kervanın kuyruğunda kalır, nal toplar. Evet, partimiz yeni girişim ve atılımlarıyla belini doğrultuyor, politik varlığını somut, güncel savaşlarla gösteriyor. Partimizin hem örgütsel, hem moral-töresel otoritesi yığınlar arasında büyüyor. Parti, kadrolarını geliştiriyor. Her yanlı bir oluşum içindedir. Bu başarıların üstüne yangelmek bizim için değildir. Böylesi bir eğilim yoktur. Ama eski 'uyuklama'ların mahmurluğu da gitmiş değildir. Sonra, boy atma, gelişme süreci yeni yeni zorluklar getiriyor. Savaş, yağdan kıl çeker gibi gitmiyor.

"...Memlekette sınıf savaşları sertleşiyor. İşçi sendika hareketi yeni yeni boyutlar alıyor... İşçiler, grevlerde kimi yerlerde, fabrikalara el koymalara kadar gidiyor. İşçi sınıfı, demokratik bir düzen için yürütülen savaşa kendi damgasını vurmak, kendi hegemonyasını oluşturmak yoıuna yöneliyor.

"...

"...Parti atılımlar yapıyor. Partiye yeni yeni, genç kadrolar giriyor. Teorik sorunları çözümlemek, pratikle bilimsel teoriyi güncel savaşların içinde birleştirmek, devrimci teori silahını kullanmak, onu öğrenmek, geliştirmek sorunu da ortadadır. Kadroların devrimci kaynağı işçi sınıfıdır. Partimiz bu kaynaktan güç alıyor. Bu kadroları yetiştirmek, onları Marksçı Leninci bilimle, teoriyle silahlandırmak, planlı, sürekli bir çalışma ister. Bunlar partimizin savaş tarihini öğrenmek istiyor. Bunlar bizden kitap, yayın istiyor...

"Oportünistler, likidatörler partimizi yalnız örgütsel bakımdan değil, ideolojik, Marksçı Leninci teoriyi geliştirme bakımından da yozlaştırdılar. Bu alanı çöle çevirdiler..." (*Yeni Çağ*, Eylül 1975)

Bilen yoldaş, devrimci güçlerin atılım yapmasına yol açan nesnel koşulların olgunlaştığını ve fırsatı kaçırmamak için partinin çarıklarını buna göre bağlayacağını söylüyordu. Türkiye'nin o zamanki koşullarında bu, devrimci durum vardır ve parti, bu durumun görevlerini yerine getirmeye niyetlidir, anlamına geliyordu.

Oportünistlerin çöle çevirdiği bir partinin bir anda çam ormanına dönmesi beklenemezdi. Bu açıdan, Program'da ve parti yayınlarında raslanan yanlışların düzelmesi için zaman tanımak gerekliydi.

Parti ilerliyordu

Nitekim, zaman içinde, doğruya doğru bir gidiş vardı. Örneğin, Şubat 1976 *Atılım*'ında, CHP'nin kurulu düzeni değiştiremeyeceği, halkçı bir düzeni ancak devrimci bir partinin gerçekleştirebileceği yazılıyordu. İspanyol Komünist Partisi genel sekreteri Karillo'ya vuran, proletarya diktatörlüğünü ve proleter enternasyonalizmini savunan bir yazı vardı. Arada bir devleti ve orduyu gericilerden "temizlemek" üzerine yazılar yine çıkıyordu (Mart 1976). Ama proletarya diktatörlüğünü militanca savunan yazılar da çıkıyordu (Temmuz 1976).

TKP, dünya komünist hareketinin en solunda duruyor, komünizmin temel ilkelerini Yüro-komünistlere karşı savunuyor, Türkiye devriminden yana tutum alıyordu. Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Haziran 1976 Berlin Konferansında yaptığı konuşmada Bilen yoldaş şöyle demişti:

"Ana Belge, uzun, yorucu ve kollektif bir çalışmanın ürünüdür. Ne yazık ki belgenin bizim için bazı zayıf tarafları vardır. Örneğin, proletarya enternasyonalizmi deyiminin metinden çıkarılmış olması ve yerine enternasyonalist dayanışma deyiminin konmasını partimiz gönül hoşluğuyla kabul etmiş değildir. Proletarya enternasyonalizmi bütün ülkeler işçi sınıfının devrimci dayanışmasıdır. Marksizm Leninizmin başta gelen ilkelerinden biridir. Biz, partimiz, emperyalizme, tekellerin egemenliğine, sömürü düzenine karşı savaşta bu güçlü silahı elden bırakmayacağız.

"...

"Bugün Türkiye'de tipik olan, işçi sınıfının nicel, nitel örgütlenme ve bilinçlenme bakımlarından güçlenmesi, gelişmesidir.

"İşçi sınıfı, emperyalizme, yerli ortaklarına, sömürücülere, gericiliğe, faşist yöntemlere karşı sınıf savaşımında gerek sendikal, gerekse politik alanlarda birliğe yönelmiştir. Türkiye'de işçi grevleri, gösterileri, mitingleri süreklidir. İşçi sınıfının ekonomik savaşları hızla politik savaşıma dönüşmektedir. 52 yıllık bir yasaklamadan sonra bu yıl 1 Mayıs'ın İstanbul'da 500 bine yakın bir işçi yığını tarafından, işçi sınıfının savaş, birlik ve enternasyonalist dayanışma günü olarak anılması rasgele bir olay değildir. Böylesi bir gelişme sınıf savaşında işçi sınıfının nicel, nitel gelişmesinin sağladığı birikimin bir sonucudur.

"...

"Partimiz, Türkiye'de anti-emperyalist, demokratik hareketlerin güçlenmesinin objektif koşullardan doğduğuna, zıtların gittikçe sivrileştiğine, bütün görünüşlere karşın Türkiye'nin emperyalizmin, NATO'nun zayıf noktası olduğuna inanıyor."

Berlin Konferansında partimizin böyle tutum almasından gurur duymuştuk. Partimizin gelişmesine daha çok katkı yapmak, zayıf halka Türkiye'yi emperyalist zincirden koparmak için coşkuyla çalışmaya koyulmuştuk.

Bununla da bağlı olarak, 15 Eylül 1976 tarihli 53. sayısıyla birlikte *İşçinin Sesi*, daha değişik bir nitelik almıştı. Yalnızca yerel bir gazete olmaktan çıkmış, ülkedeki durumlarla, devrim hareketinin önündeki sorunlarla ilgilenmeye başlamıştı.

Bu sıralarda *İşçinin Sesi*'nde çıkan önemli yazıları, ya bütünüyle, ya da büyük bölümler olarak, tarih sırasıyla bu sayfalarımızda basıyoruz.

Görüleceği gibi, *İşçinin Sesi*, bu yazılarla, Türkiye'de devlet tekelci kapitalizminin olduğunu, burjuvazinin emperyalistleşmek istediğini, devrimci durumun ve faşizm tehlikesinin varlığını, burjuvazinin emperyalistleşememesiyle bağlı olarak ülkede bunalımın kalıcılığını ileri sürüyor, oportünizme karşı kavga veriyordu.

Konferans öncesi durum

Atılım'ın üçüncü yaşgününde, İngiltere parti örgütünden gönderilen bir yazı, *Atılım*'ın Ocak 1977 tarihli sayısında basıldı. "*Atılım* üç yaşında" başlıklı bu yazıyla birlikte, Türkiye'de devrimci durumun olduğu, *Atılım*'da da açık seçik yazılmış oluyordu:

"Atılım üç yaşında. Üç yıl geçti. Yığınlarla sıkı sıkıya bağlı, ateşle dolu üç yıl.

"Halkımızın savaşı gün geçtikçe ilerliyor, yeni boyutlara ulaşıyor. İşçi sınıfı harekete ağırlığını koyuyor. Potansiyel artıyor...

"...

"*Devrimci durumun giderek olgunlaştığı* bu ortamda örgütlü savaşım gerekmektedir. Her türlü sapık akıma, işçi sınıfının tüm düşmanlarına karşı ardıcıl bir savaş yürütülüyor ülkemizde.

"Bunda *Atılım*'ın yeri büyüktür. Lenin şöyle diyor, gazete konusunda: 'Gazete sadece kollektif bir propagandacı, kollektif bir ajitatör değil aynı zamanda kollektif bir örgütçüdür de.'

"Biz komünistler, parti üyeleri, *Atılım*'ı yaymaya, onu her bakımdan destekleme eylemlerine daha aktif katılacağız... Yerel parti örgütleriyle daha sıkı bağlar kurulması, örgütlenmenin güçlenmesi için ileri..."

Görüldüğü gibi, yazının sonunda bir de istek belirtiliyor: Yerel parti örgütleriyle daha sıkı bağlar kurulması. Gerçekten de böyle bir eksiklik vardı. Kimse bize, ne yaptınız, ne yapacaksınız diye sormazdı.

Bu arada Türkiye'de de *Ürün* yayınlanıyordu. Bu derginin o zamanki siyasal konumunu, Ocak 1977 tarihli sayısında çıkmış ve 1976 yılı değerlendirmesi içinde geçen şu sözler iyi yansıtıyor:

"1976 yılının keskin sınıf savaşımı ortamı, ilerici hareketin en *yığınsal* ve parlamentodaki en güçlü seçeneği olan CHP açısından da oldukça önemli bir yıl olmuştur. Geçtiğimiz yıl, CHP'nin oy potansiyelini artırmıştır. Gelişen ve güçlenen demokrasi savaşımı, *ilerici güçler arasında önemli yeri olan* bu Parti'ye, daha ileri sorumluluklar yüklemektedir. Özellikle faşist tırmanışa karşı savaşımda, CHP en ufak kararsızlıktan ve çekingenlikten kaçınmak, faşizmin kendisi için de bir tehlike olduğunu akıldan çıkarmayarak daha net tavır almak zorundadır. Son kongresinde, Sosyalist Enternasyonal'e girme kararı alarak, Türkiye'de işçi sınıfı dışında bir parti, ilk defa örgütsel olarak, uluslararası ilişkiler kurma yoluna girmiştir. CHP'deki bu gelişmeler, halkın hoşnutsuzluğunun artması, ama daha da önemlisi, dünyada ve ülkemizde işçi sınıfının örgütlü siyasal ve ekonomik savaşımının güçlenmesinin bir sonucudur." (abç)

Bu kuyrukçuluk örneğinden sonra, şunu diyebiliriz ki, 1977 Konferansı öncesinde, partide iki ana çizgi ve

TEKELCİ BURJUVAZİ GENİŞLEMEK İSTİYOR

Burjuvazinin en terörcü, talancı güçlerinden oluşan MC hükümeti, Kıbrıs'tan sonra şimdi de Ege'ye gözlerini dikti. Demirel, "Helsinki kararları bizi bağlamaz" dedi. Hora'yı Ege'ye saldı. Savaş kışkırtıcılığına başladı.

Kıbrıs'ın önce askersel, sonra ekonomik istilası, Türkiye tekelci burjuvazisinin genişleme ihtirasını, yayılıcı politikasını açığa çıkardı. Önceleri, "Kıbrıs meselesi diye bir meselemiz yoktur" diyen burjuvazi, 1950'lerden bu yana palazlandı. Ve ardından Kıbrıs'a el attı. Adanın zenginlik kaynaklarına, turistik tesislerine, portakal bahçelerine çıkartma yaptı.

Türk Hava Yolları, PTT, Kuzey Kıbrıs'ın ulaştırma-haberleşme işlerini üslendi. Finans gurupları banka şubelerini açtılar. Türk Lirası Kıbrıs'ta da geçer akçe oldu. 20 bin T.C. vatandaşı adaya yerleştirildi. Kıbrıs Türk Federe Devleti kuruldu.

Kıbrıs, tekelci burjuvazinin iştahını doyurmaya yetemezdi. Bunu, birdenbire patlak veren Ege sorunu da gösterdi. 2.Dünya Savaşı sonunda Türkiye burjuvazisi, 12 adaların Yunanistan'a verilmesine hiç karşı çıkmamıştı. O zamanlar, "kıta sahanlığı", "tarihsel" ve "coğrafi" bağlar yok muydu?

Bugün burjuvazi, "Türkiye az gelişmiş ülkelerin, Ortadoğu'nun teknolojik merkezi olacaktır" diyor. Tekelci burjuvazi, "teknolojik merkez" olmanın nerelerden geçtiğini çok iyi biliyor. Militarizm. Tekelci burjuvazi, devletin askersel gücüne dayanmadan pazar tutmanın olanaksızlığını görüyor. Militarizmi körüklüyor. 1976 yılı bütçesinin yarısından fazlasını, 76 milyon lirayı silahlanmaya ayırıyor. Bölgemizde barışı tehdit ediyor.

(*İşçinin Sesi*, 15 Eylül 1976)

onların arasında da ortacılığın çeşitli tonları vardı.

Konferanstan Leninci çizgi güçlenerek çıktı

Konferanstan Leninci çizgi güçlenerek çıktı.

Bir kez, radyodan Konferansın duyurusu yapıldıktan hemen sonra, Yürükoğlu yoldaşımızın, bu sayfalarımızda yer alan "Oportünizme karşı uyanık olalım" başlıklı yazısı okundu.

İkincisi:

"1977 Konferans Raporu'nda ve İ.Bilen'in okuduğu Politikbüro Raporu'nda *İşçini Sesi* gazetesi, partimizin başarılı bir organı olarak övülmekteydi. Raporun bu bölümü baskıya giderken konspirasyon nedeniyle daha sonra çıkarıldı." (H.Erdal, *TKP'mizi Yükseltelim*, s.21)

Bu şu demekti ki, *İşçinin Sesi*'nin yazdıkları onaylanmıştı.

Üçüncüsü, Konferans Raporu ve kapanış konuşması da zaten bunu gösteriyordu. Bilen yoldaş şunları diyordu:

"...Türkiye'de kapitalist sömürü düzeni, gerici, halk düşmanı rejim,... ekonomik, sosyal, kültürel, moral, tinsel her yönüyle bunalımların burgacında debeleniyor.

"...Sınıf savaşımı sertleşiyor... Burjuvazinin kendi içindeki ayrışma, çatışma süreci genişliyor, sürtüşmeler kızışıyor. Bu çelişkiler ulusal çapta, yurt düzeyinde gelişiyor. Bu gelişme, bugünkü anti-demokratik, halk düşmanı düzeni, onun devlet mekanizmasını, parlamento sistemini, gerici faşist karması hükümeti biteviye sarsıyor...

"Bugünkü anti-demokratik düzenin çöküşünü, derin sarsıntılar içinde olduğunu gösteren olayların önemlilerinden biri de hükümet bunalımlarının süregenleşmesidir.

"...Son 10 yıldır burjuvazi boyuna hükümet değiştiriyor. Hele 12 Marttan bu yana hükümetlerin yıpranma hızı çok daha arttı. Burjuvazi, öyle kolay kolay hükümet kuramıyor.

"...Türkiye bütün iç ve dış çelişkileriyle bir bakıma emperyalizmin zayıf halkalarından biridir. Gerici egemen çevreler, burjuvazi, faşizme tırmanma yoluyla, terörle bu halkayı korumaya çalışıyor.

"...Unutmayalım, CHP gelişen ulusal bağımsızlık, demokrasi, diktatoradan kurtulma direnişlerini kendi kontrolü altında tutmak yolunu izliyor. Biz de,-halkın, en başta işçi sınıfının, bu devrimci ana gücün hegemonyasını gerçekleştirmek için savaşıyoruz.

"...İşçi sınıfı dev çıkışlarla savaş alanına girmiştir. TKP bu atılım içinde gelişiyor.

"...Profilo!... Çok onemli bir olay. Yineliyorum. Fazla gelmesin. Barikata çıkacağız. Barikata zorluyorlar bizi. Bizim savaşımız kan ve ateş içinden geçiyor. Razı olmayacağız işçileri, gençleri sokaklarda, alanlarda vursunlar. Savaşacağız. O da fabrikada olur. 'Fabrikalar kalemizdir!' belgisinden ayrılmayacağız. Bu tepegözlük değil. Anarşist değiliz. Serüvenci değiliz. Örgüt kuracağız. Kuruyoruz. Grevlerde gösteri yürüyüşlerinde işçilerin yanında olacağız. Komünist sözünün eridir.

"...İşin çekirdeği fabrika örgütüdür. Parti büyüyor. Sorunlar da. Hâlâ yoldaşlarla çekişiyoruz. Legal ve illegal çalışmayı uyumlaştırmak için. 60 yılından sonra TİP çıktı. Bazı kimseler legale alıştı. Bu kimilerini pasifliğe, körlüğe götürdü. İşin illegal yanı ağır. Legal olanağı kullanmak elbette gerek."

"Burjuvazı, gericilik bize değil özgürlük, nefes, su bile vermez. Cezaevlerinde öyledir. Politik alanda da öyle. İşçi sınıfı 5 milyonu aştı. 'TKP'ye özgürlük' belgisi yayıldı. Demirel bağırıp çağırıyor. Elinde olsa bizi boğar. Faşist komandoları, elindeki bütün ezgi araçlarını üzerimize sürdü. Biz örgütlülükle, Leninci disiplinle buna karşı yürüyoruz. İlerledik, ilerliyoruz!"

Gerçekten de ilerlıyorduk. Konferansta söylenenler, devrimci durumun olduğunu, partinin barikata çıkacağını, proleter hegemonyası için uğraştığını vb. anlatıyordu. Ayrıca, yukarıda Program'ın durumunu özetlerken, parantez içinde verdiğimiz gibi, Konferansta söylenenler, birçok konuda, Program'ı da ilerletmişti.

İlerleme tüm partiye yayıldı

Konferansın bütün partiye iyi yönde etkisi olmuştu. *Ürün*'ün Konferanstan sonra, Ağustos 1977'de çıkan bir sayısında, devrimci durumun varlığı anlamına gelen şu sözler yer alıyordu:

"Türkiye'nin içinde bulunduğu ağır bunalımın kaynağında, gelişen üretici güçlerle ona ayakbağı olan üstyapı kurumları arasındaki uzlaşmaz çelişkinin gittikçe keskinleşmesi yatmaktadır. Bu çelişkinin kökünden çözümlenmesi, temelinde, bir devrim sorunudur. Bugünkü halk düşmanı düzeni, emperyalist çevrelere dayanan büyük burjuva-ağa ikilisini, bu sömürgen sınıfların egemenliğini ortadan kaldırma, sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzeni her türlü araç ve yöntemlerle kurma sorunudur. Dayatan, ivedi sorun budur. Buna giden yolda herkes üzerine düşen görevi eksiksiz üstlenmek zorundadır."

Büyük burjuva-ağa ikilisini bir yana bırakırsak, bu koyuş, eskiye oranla büyük bır ilerlemeydi.

Konferanstan ve 1 Mayıs 1977'den sonraki bir sayısında, *İşçinin Sesi*, 1 Mayıs komitelerini sovyete benzetmişti. Politbüro'yla yapılan bir toplantıda bu eleştirildi ve 1 Mayıs komiteleri, sovyete değil, devrim öncesi Rusya'da, işçilerden oluşan silahlı savaş birliklerine, *drujına*ya benzetildi. Eleştiri yapılması, hele ki böyle eleştiri

BUNALIM KALICIDIR

R. Yürükoğlu

İşçi sınıfımız ve halkımız, burjuvazinin tanıdığı haklarla yetinmiyor, onun çizdiği alanda oynamıyor. Sosyalizme giden yolda kıran kırana demokrasi mücadelesi veriyor.

Yurdumuzda bunalım geçici değildir. 1968'lerden bu yana yükselip alçalan dalgalar halinde gelişen derin siyasal kriz, devrimci durum geçici değildir. Toplumumuzu en ince dokusuna dek saran ve giderek olgunlaşmakta olan bu devrimci durumun, bu sosyo-siyasal krizin derin ekonomik ve sosyal nedenleri vardır. Türkiye finans-kapitali, dünya halklarının sömürüsünden elde ettiği tekelci süper kârlara dayanarak, bu süper kârların bir kırıntısını kendi işçisine vererek toplumdaki çelişkileri geçici bir zaman için yumuşatabilen Batı finans-kapitalinden farklıdır. Türkiye burjuvazisinin bugün elinde sömürebileceği yer, yalnızca Anadolu ve Kıbrıs'ta elkoyduğu bölgedir. Öyleyse, Batı'dakinin tersine, kârını artırmak isteyen Türkiye tekelci burjuvazisi, en başta ve başlıca Türkiye işçisini, halkını daha yoğun, daha yoğun sömürmek zorundadır. Olan da budur. Bugun Türkiye işçi sınıfının sömürü oranı yüzde 400 civarındadır. Bu oran, gelişmiş kapitalist ülkelerde olduğundan çok fazladır. Bu nedenle burjuvazi, işçimizin istediği insanca yaşama koşullarının bir küçücük parçasını bile ona veremez. Tam tersine, işçinin hiçbir isteğini sağlayamayacağı gibi, onu daha da ezmek yolundan yürüyecektir. Bu çelişki, sosyalizme dönüşmek üzere gerçekleşecek gerçek bir demokratik devrimden başka hiçbir yolla çözülemeyecektir.

İşte bunun için biz diyoruz ki, Türkiye'nin önünde yalnızca şu iki yol vardır: Ya faşizm, ya sosyalizme giden demokratik devrim. Faşizm, tekelci burjuvazinin daha fazla, daha rahat sömürü isteğini, sosyalizme giden demokratik devrim, halkımızın insan gibi yaşama özlemini doyuracaktır. Ya faşizm, ya sosyalizme giden demokratik devrim. Üçüncü yollar hep geçicidir. Yurdumuzda, bu sosyo-ekonomik koşullarda, halkımızla emperyalizm, halkımızla finans-kapital arasındaki çelişkileri çözmek için sosyal demokrasinin de elinde bir anahtarı yoktur.

Yurdumuzda son yıllarda yaşadığımız olayları bu çerçeve içinde anlamalıyız. Buhran, bunalım geçici değildir. Daha da yükseleceğini, duyulmadık boyutlar alacağını hep birlikte göreceğiz. Türkiye devrime gidiyor. Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri İsmail Bilen'in Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Berlin Konferansı'nda "Türkiye'nin emperyalizmin, NATO'nun zayıf noktası olduğu"nu söylemesi boşa değildir. Türkiye'de sendikalaşma oranı, Fransa, Federal Almanya, İtalya gibi ülkelerden daha yüksektir. Yalnızca 1975 yılında DİSK'e yüzbin işçi katıldı. 1 Mayıs Taksim çıkışı, kapitalist ülkeler arasında en büyük gösteri oldu. TKP'nin sancağı tekrar açıldı, yurt çapında dalgalanıyor. Bir daha da dürülmeyecektir. İşçisiyle, köylüsüyle, öğrencisiyle tüm hareketler devrim rayına oturuyor...Ama bu durumdan yararlanabilmek gerek. Bu ağır ağır olgunlaşmakta olan devrimci durumu devrime dönüştürmek gerek. Yoksa tarihte, devrime varmadan sönen, ya da hazırlıksızlık yüzünden yenilen devrimci yükselişler çok görülmüştür. İşte burada bolşevik ruhun, dövüşken karakterin, örgütlü hareketin, örgütlerimizin önemi geliyor. Yığınlardaki politik bilinç yükselişini iyi değerlendirmeli, onları zaman geçirmeden örgütlemeli, Leninci siyasal savaşa sürmeliyiz.

(*İşçinın Sesi*, 9 Ekim 1976)

OLANAKLAR VE TEHLİKELER ARTIYOR

R. Yürükoğlu

1975 yılı 1 Mayısında Londra'da 3 bin, Madrid'de 10 bin, Lizbon'da 100 bin, Paris'de 200 bin kişi ve İstanbul'da ise 500 bin kişi yürüdü. Türkiye'deki 1 Mayıs çıkışı, sosyalist ülkeler dışında dünyada en yığınsal gösterilerden biri oldu. İşçi hareketlerinin özü değişti. Ekonomik mücadeleler giderek siyasal nitelik alıyor. İşçi sınıfı her olayda 100 binler halinde sokakları dolduruyor. İşçi sınıfımız tüm öteki emekçi sınıf ve tabakalara önderlik ediyor, onları ilerletiyor, mücadelelerine proleter yöntemler taşıyor. Yurdumuzda sınıf mücadelesinin düzeyi hızla yükseliyor. Tüm bunlar TKP Genel Sekreteri I. Bilen'in Avrupa Komünist ve İşçi Partileri toplantısında altını çizdiği bir olgunun sonuçlarıdır. Şöyle diyordu TKP Genel Sekreteri:

"Partimız, Türkiye'de anti-emperyalist, demokratik hareketlerin güçlenmesinin objektif koşullardan doğduğuna; zıtların gittikçe sivrileştiğine, bütün görünüşlere karşın Türkiye'nin emperyalizmin, NATO'nun zayıf noktası olduğuna inanıyor."

Toplumdakı tüm çelişkiler keskinleşirken burjuvazinin iç çelişkileri de keskinleşiyor. I. Bilen'in aynı konferansda söylediği gibi, "tekelci olmayan burjuvazi ile tekelci burjuvazi arasındaki çelişkiler ve çatışmalar zaman zaman kanlı bir nitelik alıyor". Kısacası Türkiye, sınıf mücadelesinin dünyada en yüksek olduğu ülkelerden birisidir.

Peki tüm bunlar ne anlama geliyor? Yurdumuzda, ağır ağır devrimci durumun olgunlaştığı anlamına geliyor. Bazıları, devrimci durum deyince hemen devrim olacakmış gibi anlıyorlar. Oysa her devrimci durumun sonu devrime varmadığı gibi, devrimci durumu tek bir bütün olarak da anlayamayız. Devrimci durum, içinde çeşitli aşamalar barındıran bir süreçtir. Ve Türkiye bu sürecin henüz başlarındadır.

Devrimci ortamda, yığınların hareketlendiği ortamda işçi sınıfı ve bağlaşıkları bunalımdan devrimci dönüşümler yoluyla çıkış ararken, gerici güçler, Türkiye finans-kapitali de faşizme tırmanarak kurtulmayı hesaplıyor. İşte bu nedenle Türkiye'de hem olanaklar hem de tehlikeler artıyor.

Herşeyi "dibinden" anlayan Maocular bunu anlayamıyorlar. Onlara göre "ya odur ya budur", "ikisi birden birlikte olamaz". Maocular diyorlar ki: "Faşizmin tırmanması görüşü gerici-revizyonist bır teoridir. Aslında Türkiye'de devrimci durum gelişiyor, devrim olacak" Maocular faşizm tehlikesinin arttığını yığınlara duyurmak istemiyorlar Böylece emekçileri faşizme karşı hazırlıksız bırakıyorlar. Neden faşist tehlike artıyor? Çünkü sınıf mücadelesi hızla yükseliyor. Bunlar yapışık kardeşlerdir.

Bunu anlamayan sadece Maocular değildir. Bazıları da faşist tırmanmayı görünce devrimci durumun varlığından söz etmeyi olanaksız buluyor. Bu da faşizm tehlikesini abartarak kitleyi pasifize eden oportünist bir çizgidir.

Devrimcı olanakların arttığı dönemlerde, moral hazırlık, örgütlülük düzeyi, yığınlara önderlik en büyük önemi kazanır ve devrimci durumun gelişip aşılmasının, devrime varışının garantisi olur. Ne var ki, TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in aynı konferansda dediği gibi, "anti-emperyalist devrimci güçler dağınıktır ve bu devrim her örgütlü güçten düşürüyor". Bu zaafın giderilmesi, bir yandan işçi sınıfının birliğinin oluşturulması, bir yandan da tüm anti-emperyalist güçlerinin eylem birliğinin sağlanması için savaş en güncel zorunluluktur. Ve bu da işçi sınıfı içine sızmaya çalışan oportünist görüslerle uzlaşmaz savaşı gerektirir.

(*İşçinin Sesi*, 13 Kasım 1976)

yapılması sevindiriciydi.

Aynı toplantıda, barışçı devrim olur mu konusunda şiddetli bir tartışma oldu. Politbüro'daki bazı oportünistlerin, olur demesi üzerine Bilen yoldaş çok kızdı ve böyle birşeyin, hele ki Türkiye'de ham hayal olduğunu söyledi. Ayrıca, Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası oluşuna ilişkin, açıklayıcı bir kitap yazılması gerektiğini de söyledi ve görev verdi.

Bilen yoldaşın 75. yaşgünü yaklaşıyordu. Yaşgününün bütün parti çapında kutlanması önerimize karşı, oportünistler, Nazım'ın da 75. doğum yıldönümü geliyor, diye yanıt veriyorlardı. Bilen yoldaşın fotoğraflarının basılmasına karşı çıkıyorlardı. Sonunda kazandık. Yaşgünü kutlandı. Yaşgününde radyodan yaptığı konuşmada Bilen yoldaş şöyle diyordu:

"...Yalnız parti programını, kararlarını tanımak yetmiyor. Yalnız kesenek ödemek yetmiyor. Partiye bütün ömrünü tümüyle vereceksin. Bu tartışılmaz, su götürmez devrimci bir gerçektir. Partiye zorla girmiyorsun... Parti disiplinine, Leninci ilkelere, devrime bağlılık bir bilinç, bir onur sorunudur.

"Ben bir komünist olarak, üyeliğe ilişkin bu Leninci, devrimci ilkeyi, her komünistin, her parti üyesinin yaşamına ardıcıl olarak geçirmesi ve onu sonuna kadar savunması zorunluluğuna inanıyorum.

"Partinin genç kuşaklarına salık vermek istediğim ikinci bir nokta da şudur: İşçi sınıfının gücüne inanmak, devrimin utkusuna inanmak, olayları olduğu gibi görmekle sıkı sıkıya bağlıdır. Savaşta gitgeller vardır. Biz bunu yaşadık. Partinin yükselme, gerileme, yerinde sayma, yeniden atılım yapma gibi birbirinden ayrımlı dönemleri olmuştur. Böylesi dönemlerde ne dünyayı gülpembe görüp başdönmesine kapılmak, ne de ortalığı kapkara görmek, paniğe yuvarlanmak... Her ikisi de bir komüniste yabancıdır. Partimiz böylesi dönemleri yaşadı.

"Bununla bağlı daha bir olay var: Düşmana karşı olduğu gibi, parti içinde her tür oportünizm belirtisine karşı da ardıcıl ve Leninci bir savaş yürütmek zorunludur."

Gerçekten de, parti içinde bir savaş yürüyordu ve bu savaşta oportünizm, giderek geriliyordu.

Gelişmeyi SBKP engelledi

Şubat 1978'de *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'nin broşür olarak birinci basımı çıktı. Parti içinde geniş ilgi gördü. Bazı örgütlerde eğitiminin yapıldığını duyduk. Nitekim, bu durum 1978'de alınan bazı kararlarda da yansıdı:

"1978 Plenumu'ndan sonra İ.Bilen yoldaşın önerisiyle, MK üyesi Veli Dursun yoldaş, Politbüro kararıyla parti Merkez Komitesi'nin ideolojik işlerini yürüteceği aygıtın üyeliğine ve Merkez Komitesi organı *Atılım*'ın redaktörlüğüne getirildi. Kendisine bu karar iletildi ve yer değiştirmesi söylendi. 1978 Haziran'ından yılın sonuna kadar, bu kararın uygulanması için geçici bir yerde bekletildi. Benim bugün anlayamadığım en haksız nedenlerle bu karar uygulanmadı, uygulanamadı." (H.Erdal, *agy*, s.21)

Bu bekleyiş sırasında *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* broşürü genişletilerek, kitap olarak basıma hazırlandı. Ama daha henüz basılmamıştı. Gerçekte hava, ortada kitap yokken, alınan kararın uygulanması engellenerek dönmeye başladı. Engelleyen SBKP idi. Partide hava dönmemişti ama dönsün isteniyordu ve dönmesi için herşey yapılacaktı.

(Sürecek)

İT İTE, İT KUYRUĞUNA!

Emine Engin

Türkiye, orta derecede gelişmiş, bağımlı bir kapitalist ülkedir. Ama, sermayenin ve üretimin Türkiye'deki merkezileşme ve yoğunlaşması, Yeni Zelanda gibi bazı ileri kapitalist ülkelerden bile daha yüksektir. Örneğin, 1970'de 100'den fazla kişi çalıştıran özel imalat sanayi işyerleri, Türkiye'nin tüm üretiminin (tarım-endüstri) %19'unu üretiyordu. Bu rakam, devlet katılmadığı, özelin de yanlızca imalat sanayiini gösterdiği ve de eski olduğu için eksiktir. Ama bir noktaya işaret ediyor: Yüksek yoğunlaşma temeli üzerinde yüksek tekelleşme.

Tekelcilik, aşırı kâr demek. Yerli tekellerin bu aşırı kârı elde etmek için dış kaynakları yok. Üstelik kendileri uluslararası ağa babalarına da pay veriyorlar. Bu nedenle işçimiz, halkımız kan kusuyor. Hem yerli, hem yabancı tekellerin yalnızca kâr da değil, aşırı kâr hırsını doyuruyor: Hem çifte, hem aşırı sömürü.

Bu olguyu anlamadan bugün ülkemizdeki birçok süreci anlamak olanaksızdır. Daha 1967'de yazdığı "Baş Düşman Baş Tehlike ve Güçbirliği" yazısında S. Üstüngel şöyle diyordu: "Sömürgecilerle, özellikle Amerikan bankaları, tekelleri, kumpanyalarıyla bağlaşık olarak kodoman burjuvazinin memlekette kendisinin tekelci durumunu genişlettiğini göz önünde tutmadan, bu süreci ele almadan, AP hükümetinin faşist diktatora zorlamalarını gereğince değerlendirmek, bu diktatoryaya karşı güçlerin, örgütlü strateji ve taktiğini doğru çizmek zordur." Bu söz bugün kat kat daha geçerli.

Bugün tekelci burjuvazi ülkeye, devlete egemen. Bunu anlamadan hiçbir olay açıklanamaz. Türkiye Cumhuriyetinin en gerici hükümeti MC neden siyonizme "karşı"? Neden ulusal kurtuluş hareketlerini "destekliyor"? Arap ve Afrika halklarıyla dostluk için neden ölüp bitiyor? Neden Çağlayangil Amerika'ya güvenini "yitirmiş"?

Kıbrıs "barış harekti"nın, Libya'ya, Tunus'a uzanan dostluk elinin altında yatan nedir? Yunanistan'la rekabetin, İran'la kardeşliğin, vs.,vs. altında neler yatıyor? Almanlar, Japonlar Türkiye'ye geliyor, Demirel Kerkük'e gidiyor. Nedir bu?

Tekelci burjuvazi genişlemek istiyor. Bunun için bir yandan Arap, Afrika halklarına kuzu postuna sarınıp gözüküyor. Aynı zamanda emperyalist sistemin iç çelişkileriyle oynama çabası ile, bir kucaktan ötekine geçip bir üçüncüye göz kırpıyor. Bu arada kendi düzeyinde bazı rakipleriyle çatışıyor. Ötekileriyle ittifaklar kuruyor. Emperyalist merkezler de bu durumu kullanmak için birbirleriyle yarışıyorlar. Almanı gidip Japonu geliyor. *Atılım* Aralık sayısında belirttiği gibi onlar da Türkiye'yi atlama tahtası yapmaya çalışıyorlar.

Durum böyleyken bazıları gerilerde nal topluyor. Kimisi Türkiye gibi ülkeler için finans kapital sözünü bile ettirmiyor, irkiliyor. Şöyle bir gözünü açıp İş Bankası'yla çeşitli holdinglerin, Akbank'la Sabancı'nın kan bağını görmeye bile üşeniyor.

Kimisi de hala ticaret sermayesinin mi, sanayi sermayesinin mi egemen olduğunu tartışıyor. Bu da nal toplamak, hem de Kautsk'nin nallarını toplamak. Bir ülkede finans kapital artık oluşmuşsa, artık ticareti, sanayisi, bankası hepsi bir olmuş demektir. O mu bu mu egemen demek, Kautsk'nin "hatasını" takrarlamaktır, oportünizmdir.

Gerçekten de, bugün "sosyalist" maskesi altında, ama oportünizmin klavuzluğunda türlü sapık değerlendirmeler ve ters çizgiler var. Oysa bu sorunları doğru yanıtlamayanlar faşizm tehlikesini de, gelişmekte olan devrimci durumu da köklü olarak anlayamazlar. Doğru devrimci savaşım yolunu çizemezler. Baş düşmanı, uzak yakın dostu seçemezler.

Gerçeği en iyi gören ise önde gidiyor, öncülük ediyor. TKP yığınları peşine takıp sürüklüyor. Çünkü TKP, Marksizm-Leninizm çizgisinde Türkiye somutunu çözümlüyor ve doğru savaş yolunu gösteriyor. TKP'nin kendi çözümlemelerine dayanarak attığı "sosyalizme açılan ileri demokratik düzeni devrim yoluyla kurmak" belgisi yığınları sarıyor.

"Türkiye gibi orta gelişkin bir kapitalist ülkede yerli yabancı tekellerin ekonomiyi ahtapot gibi sardığını gördüğü için TKP, orta yol yoktur diyor. "Halkın ulusal demokratik cephesi ile işbirlikçi bunjuvazinin gerici faşist cephesi arasında bir yol yoktur." (*Atılım*, Aralık 1976, sayı:36)

(*İşçinin Sesi*, 7 Ocak 1977)

OPORTÜNİZME KARŞI UYANIK OLALIM

R. Yürükoğlu

Türkiye kaynıyor. Yerli ve yabancı finans-kapital, toprak beyleri emekçi halka kuduzca saldırıyor. Kan döküyor. Bunun karşısında milyonlar, silkinip başlarını yükseltiyor, savaş bayrağını fabrikalara, tarlalara, okullara dikiyor. Devrimci durum gelişiyor, olgunlaşıyor, faşizm tehlikesi artıyor, iyice güncelleşiyor.

Düşmanın baskısı arttıkça, devrimci cephede oportünizmle savaşın önemi de artıyor. Oportünizme karşı katı uzlaşmasız tutum almak bazılarına "sekterlik" gibi geliyor. Oysa oportünizmle savaş sekterlik değildir. Oportünizmle savaş yığın politikasını bir kenara atmak değil, tersine onu gerçekçi ve sağlıklı bir tabana oturtmak savaşıdır. Dünya komünist hareketinin deneyimleri özellikle günümüz Avrupası, oportünizmle savaşı ne denli ertelersen, onun da o denli azıttığını gösteriyor.

Yerli yabancı tekellerin erki ele geçirdiği, halkın üstüne silahla, panzerle yürüdüğü, Komünist Partisi'nin gizli çalışmak zorunda kaldığı küçük burjuvalar denizi Türkiye'de, oportünizmin ekonomik, sosyal, siyasal tabanı vardır. Bunu anlamak gerek. Öte yandan, dünya komünist hareketinde yeniden başını kaldıran oportünizm yılanının ideolojik yankılanmasını da küçümsemeyelim.

Oportünizm her zaman, her yerde "taktikler"de gizleniyor, "taktikler"le başlıyor. "Taktik için böyle yapmalıyız" cümlesi oportünistlerin tılsımlı cümlesidir. Onlar, "halk şimdilik meseleyi anlamıyor, onun için taktik yapmalıyız" derler hep. Böylece ilkesellliği, ilkesel davranmayı güme götürürler. Stalin'in bir yazısında aktardığına göre, Lenin her zaman "tek doğru politika ilkesel politikadır" dermiş. Ama ne gam, oportünistlere hiç de öyle gelmiyor. Onlar "canım şu küçük sorunda ilkesiz davranmakla dünyanın sonu gelmez" diyorlar. Oysa Leninciler iyi biliyorlar ki "azıcık oportünistlik" diye birşey olamaz. *Azıcık oportünistlik, azıcık hamileliğe benzer.* Mutlak sonunda bebek doğar. O da milliyetçilik, şövenizm, karşı-devrimdir.

Oportünizm, düşmanın ideolojik saldırısının yoğun olduğu noktalarda patlak verir. Tüm deneyler bu gerçeği kanıtlıyor. Emperyalizmin ideolojik saldırısının en yoğun olduğu alan da sosyalist ülkeler ve en başta Sovyetler Birliği'dir. Proletarya enternasyonalizmi ve proletarya diktatörlüğüdür. Öyleyse oportünizm de bu noktalarda kendini dışa vuracaktır. Hele Türkiye'de. Burjuva toplumunda "saygıdeğerlik" elde edebilme, "legaliteyi koruyabilme" için "biraz" taviz verirsin. Hemen gazeteler seni yazar, radyolar seni söyler. Ama burjuvazi bu ufak tavizle doymaz, "bak ne güzel ne güzel, ama yetmez sana inanmamız için biraz daha söyle" der. Söylersin. Yine yetmez. Burjuvazi doymaz. Daha verirsin. Daha ister. Böyle gider.

İşte bazı TİP yöneticilerinin durumu buna örnektir. Türkiye işçi sınıfının "biricik" partisiyiz diye başladılar, işçi komünistleri jurnallemeye vardılar. Bununların opotünistlik tarihleri eskidir. Behice Boran, 1968'de, Çekoslovakya'yı emperyalist tuzaktan kurtararak enternasyonalist görevlerini yerine getiren Varşova Antlaşması ülkelerini burjuva basında kınamıştı. Bugün ise, Ocak ayında birinci sayısı çıkan "Yurt ve Dünya" dergisinde, proleter enternasyonalizmi ve proleter diktatörlüğü kavramlarını sündürdükçe sündürüyorlar, eveleyip geveleliyorlar. "Tarihsel uzlaşmayı" çok "yaratıcı" buluyorlar. Öte yandan "TKP legale çıksa da biz ayrı bir parti olarak çalışacağız" sözleri kulaklara fısıldanıyor.

Maoculuğun gelişimi de bir başka ornek. Nereden nereye geldiler. Emperyalizmin en büyük işbirlikçisi oldular

Görülüyor ki oportünizm denen illetin bir iç mantığı var. Önemsiz konularda ortaya çıkan küçük küçük filizlerini yok etmedin mi büyüyor, dallanıp budaklanıyor. *Ve oportünizm bataklığının dibinde karşı-devrim yatıyor.*

İşçi sınıfının birliğini kurabilmek, halkın en geniş devrimci cephesini gerçekleştirebilmek ve devrimde proleter hegemonyasını sağlayabilmek için oportünizmle savaş ertelenemez bir görevdir. Yaklaşan faşizm tehlikesine karşı halkımızı örgütleme savaşımı, her çeşit oportünizme karşı savaşı daha da güncel yapıyor.

(*İşçinin Sesi*, 10 Şubat 1977)

Nokta komünizmin "öldüğünü"(!) kanıtlamaya çalışırken, burjuva ideolojisinin bilime düşmanlığını ve iflasını bir kez daha kanıtlamış.

Aç tavuk rüyasında arpa görürmüş

Nokta dergisi, nokta kadar boyuyla, dev burjuva ideologların yüz yılı aşkın süredir *yapamadığı* ve bundan sonra da *yapamayacağı* şeyi yapmaya kalkmış. Aklınca Marksizm-Leninizmin yanlışlığını ve komünizm ülküsünün öldüğünü kanıtlamaya çalışıyor. Ama kanıtladığı, kendisinin, açlığa mahkum bir tavuk olduğundan öteye gidemiyor.

Nurten Keskin

Aç tavuk, rüyasında kendini arpa ambarında görürmüş. İşçi sınıfı, devrimci savaşımı yükselttikçe, bizim burjuva dergi yazarları da rüyalarında Marksizm Leninizmin öldüğünü görmeye başladılar.

Nokta dergisinin 27 Mart 1988 tarihli sayısında yer alan "komünizm öldü mü?" başlıklı yazı, burjuvazi için gerçek dünyanın cehennem sıcağına karşı, rüya aleminin serinliğini ve ferahlığını anlatıyor.

Nokta dergisi, nokta kadar boyuyla, dev burjuva ideologların yüz yılı aşkın süredir *yapamadığı* ve bundan sonra da *yapamayacağı* şeyi yapmaya kalkışmış. Aklınca, Marksizm-Leninizmin yanlışlığını ve komünizm ülküsünün öldüğünü kanıtlamaya çalışıyor. Bilimsellikten nokta kadar nasibini almamış dergi, kanıt diye öne sürdüğü saçmalıkları, yerli ve yabancı pek çok burjuva, küçük-burjuva siyasetçinin işçi sınıfına düşman fikirleriyle temellendirmeye ve bayat anti-komünist fıkralarla süslemeye çalışmış.

Kendi açmazını sergiliyor

Nokta'nın, Marksizm'i yanlış gösterebilmek için getirdiği "bilimsel kanıt"lardan ilki proletaryanın sayısıyla ilgili. Marks proletaryanın hem nitel, hem de nicel açıdan gittikçe büyüdüğünü saptamış olduğu halde, *Nokta*'ya göre bugün proletarya yok olma sürecindeymiş(!) *Nokta* bunu şöyle söylüyor:

"Ama bugün, birçok bulgu, yirmibirinci yüzyıla girmeye hazırlandığımız bugünlerde Marks'ı pek doğrulamıyor gibiydi... Gelişmiş ülkelerde teknolojinin ilerlemesiyle proletaryanın sayısı açıkça azalmaya başlamıştı."

Bu sözlerin ardından da *Nokta*, Japonya ve Fransa'dan pek çok örnekle, artık robotların ve bilgisayarların işçi sınıfının yerini almakta olduğunu, işçi sınıfının giderek yok olduğunu anlatmaya çalışmış.

Nokta iki olguyu birbirine karıştırıyor. Teknolojinin ilerlemesiyle, her birim üretimde daha az canlı emeğin gerektiği doğrudur. Üstelik bu yeni bir olgu da değildir. İlk makinalar ortaya çıktığından beri, üretimde insan emeğinin yeri giderek azalmaktadır. Ama bir kez bu, işçi sınıfının sayısal olarak mutlak azalmasını getirmez. Yalnızca üretici alanlarda çalışan işçilerin sayısında *göreceli ya da mutlak* bir azalma olabilir. Buna karşı yeni alanlar açılır ve üretici olmayan alanlardaki işçi sayısında artma olur. Nitekim emperyalist ülkelerin çoğunda, üretimde çalışan işçi sayısı bile mutlak olarak azalmadığı gibi, geneliyle işçi sayısı mutlak olarak artmaktadır. Kapitalizm altında, yerine makina kullanılan, bu yüzden işinden atılan işçiye ne olmaktadır? Sermaye sahibi olup burjuva sınıfa mı katılmaktadır? Hayır hiç de öyle olmuyor. Bu işçiler, başka bir alanda iş bulamazlarsa, yine işçi sınıfının bir parçası, işçi yedek ordusuna katılıyorlar.

Dolayısıyla işçi sınıfı yok olmadığı, hatta sayıca arttığı gibi, bir bütün olarak sınıfın durumu da, teknolojinin getirdiği bollukla ters orantılı olarak kötüleşiyor. Teknolojik gelişmeler insan emeğine olan ihtiyacı azalttıkça işgününün kısalması gerekirken, kâr yasası yüzünden kapitalizm altında böyle olmuyor. Bir kısım işçi kapı dışarı ediliyor, öteki bir kısım işçi ise aynı uzun saatler, hem de daha yoğun olarak çalıştırılıyor.

Peki, üretici alanda çalışan işçilerin sayısında mutlak bir azalma olursa, üretici olmayan alanlarda da teknoloji, işçi sayısını mutlak olarak azaltmaya başlarsa ne olur?

Marks bu konuda şöyle diyor:

"Her durumda ücretli işçilerin sayısının göreceli olarak azalmasına rağmen mutlak olarak artması, kapitalist üretim biçiminin ihtiyacıdır. İşgücünü, günde 12-15 saat çalıştırmaya gerek kalmayınca, bu işgücü kapitalist üretim biçiminden tensikata uğrar. Üretim güçlerinin, işçilerin mutlak sayısını azaltacak, yani tüm toplumun toplam üretimini daha kısa zamanda yapmasını sağlayacak bir düzeyde gelişmesi, devrime neden olurdu, çünkü, toplumun büyük bir kısmını devre dışı bırakırdı." (Marks, *Kapital*, İng. basım, c.3, s.263)

Nokta, işçi sınıfının sayısı azalıyor, devrim rafa kalkıyor diye hiç sevinmesin. Marks'ın dediği gibi, işçi sayısı mutlak olarak azalmaya başlarsa o zaman devrim daha da yakına gelir. Başka bir deyişle *Nokta*, ya işçi sınıfının hiç de azalmadığını, ezici bir çoğunluk oluşturduğunu, ya da devrimin yaklaştığını kabul etmek durumundadır. Ölümlerden ölüm beğensin!

Öteki çarpıtmalar

Nokta aynı konuda bir başka çarpıtma daha yapıyor. Teknolojinin gelişmesi ve canlı emeğe olan ihtiyacı azaltmasını Marks'ın öngördüğünü söylüyor ve şöyle devam ediyor:

"Ama o, bu sürece, işçi sınıfının önderliğinde varılacağını öngörmüştü. Halbuki şimdi, bu aşamaya, Marks'ın bizzat lanetlediği kâr mekanizmaları böyle istediği için varılıyordu." (*agy*)

Nokta Marks'ın söyledikleri hakkında ya kara cahil ya da bilinçli çarpıtma yapıyor. Bizce her ikisi de geçerlidir.

Makinaların üretime girmesi ve canlı emeğe olan ihtiyacı azaltması, bugünkü düzeyde olmasa da, daha Marks'ın döneminde vardı. Kâr hadlerinin azalma eğilimi yasasıyla bağlı olarak, kapitalizmin bunu yaptığını, yapmak zorunda olduğunu, Marks'ın kendisi söyledi. İşçi sınıfının önderliğinde yapılacak olan şey, teknolojik gelişmelerin açtığı engin olanaklardan tüm toplumun yararlanmasını sağlamak, toplum yararına üretimin ve dağıtımın önündeki kapitalizm engelini ortadan kaldırmaktır.

Nokta'nın Marksizm'in yanlışlığını kanıtlamak için getirdiği sözde örneklerden biri de sosyalist ülkelerin bugünkü durumudur. Burada da iki yanlışı birden yapıyor.

Birinci yanlış teoriktir. *Nokta* şöyle diyor:

"Marks'ın üretim araçları olarak tanımladığı fabrikalar ve çiftlikler, çalışanlara değil devlete aitti."

Sosyalizmde devlet, işçi sınıfının devletidir. Dolayısıyla üretim araçlarına işçi sınıfı adına onun devletinin sahip olmasında Marksizme aykırı bir yan yoktur. Teorik olarak bu böyledir. Ama bugün sosyalist ülkelerde teori rafa kalkmıştır. *Nokta*'nın ikinci yanlışı da buradadır.

Nokta sosyalist ülkelerin bugünkü durumuna bakıp, Marksizm-Leninizmin yanlışlığını kanıtlamaya kalkışıyor. Sosyalist ülkelerin bugünkü durumu, içaçıcı değildir. Ama bu, o ülkelerde Marksizm-Leninizmin uygulanıyor olmasından değil, tam tersine uygulanmıyor olmasındandır. Buradan kalkarak suçlanacak olan Marksizm-Leninizm değil, ondan sapmış olan komünist partilerdir. En başta da SBKP'dir.

Nokta'nın Marksizm-Leninizm'in "yanlışlığını" kanıtlamak üzere verdiği bir başka gurup örnek de yuro-komünist partilerin durumudur. Dergi, yuro-komünist partilerin güç kaybetmesini de Marksizm-Leninizm'in başarısızlığı olarak gösteriyor. Burada da *Nokta* gerçek durumu çarpıtıyor.

Yuro-komünist partilerin başarısızlığı da onların Marksizm-Leninizm'den sapışlarından dolayıdır. Bunların bir kısmı bugün sosyal demokrat, burjuva liberal partiler olmuştur, bir kısmı da bu yolda ilerlemektedir. Bu nedenle bu partiler işçi sınıfı için umut olmaktan çıkmışlardır.

Nokta, bu partilerin, çeşitli "yenilikler" getirdikleri halde geriledikleri söylüyor. Ama tam da bu nedenle, yani "yenilik" adına, eskimiş, kokuşmuş burjuva fikirlere geri döndükleri için, bu partiler güçten düşüyor. *Nokta*'nın sözünü ettiği "Avrupa işçi sınıfının, komünist partilere, adeta küskün oluşu" bu nedenledir. Yani *Nokta*'nın Marksizm'in "öldüğüne" ilişkin gösterdiği "kanıt" burjuva ideolojisinin ölmüşlüğünden başka birşeyi kanıtlamıyor.

Derginin aynı sayfalarında, *Nokta*'nın söylediklerine "kanıt" oluşturan röportajlar da var. Bunlardan Glucksmann adlı bir şarlatan, işçi sınıfının hiç devrim yapmadığını söylüyor. Hadi bunu söyleyen, olgulara yok deyince yok olacağını sanıp söylemiş. Ama bu sözü de başlık yaparak, bu röportaja yer veren *Nokta*, kendi bilim dışılığını bununla da ortaya koymuş oluyor.

Nokta dergisinin yazdıkları, Marksizm-Leninizm'in öldüğünü göstermiyor, ama birşeyi çok güzel gösteriyor. İşçi sınıfının savaşımının yükseldiği boyut ve Marksizm-Leninizmin dipdiri kavgada oluşu burjuvazinin yüreğine çok derin korku salmıştır. Bu nedenle *Nokta*, yok dersem yok olur belki diye umutsuz bir kıvranış içindedir.

Türkiye'de bunalım çığ gibi büyüyor

Kavga sesleri g liy r

Toplumsal çelişkilerin kızışmasıyla birlikte ülkede ilginç tartışmalar da başladı. Ara rejim tartışmaları bunun en son örneğidir. Kuşkusuz bunlar, burjuvazinin korkusunu dışa vurmasından başka birşey değildir. Ellerindeki tüm olanaklara karşın, kendi geleceklerine ilişkin karamsarlıklarını gizleyemiyorlar.

Son yapılan zamlardan sonra halkın öfkesi giderek artmakta, hemen her yerde hoşnutsuzluk yüksek sesle dile getirilmektedir. Bunun da ötesinde kendiliğinden eylemler oluşmaktadır. İzmir'de kamyoncuların kontak kapaması bunun bir örneğidir.

İşçi sınıfının militan, kararlı çıkışlarının da ötesinde, yığınlardaki hareketlenme belirgin bir yükseliş gösteriyor. Toplumda başkaldırı ruhunun yaygınlaşması eğilimi burjuvazinin korkulu rüyalarını artırmıştır. Ara rejim tartışmalarının temelinde işte bu korku yatmaktadır. Özal, aynı zamanda, ara rejim sözleriyle yığınlara, özellikle de küçük burjuvaziye gözdağı vermeye çalışıyor. Ama artık bu bile boşuna!

Bugün Türkiye'de bunalım çığ gibi, durmadan büyüyerek hızla yol alıyor. Bu durum, yığınlarla bağları hızla yaygınlaştırmayı, yığınlar üzerinde etkili olmayı zorunlu kılmaktadır. Daha geniş yığınlara ulaşmanın kanallarını bulup, güçlü ilişkiler kurmak, mutlak bir zorunluluk olarak kendini dayatmaktadır. Önümüzdeki günlerde, devrimci insiyatifi ele geçirmek önemli bir hedef olarak önümüzde durmaktadır.

Bugüne kadarki tarihsel deneyim gösteriyor ki, kaçırılan tarihsel fırsatların yeniden yakalanması uzun yıllar alıyor. Bu iş, aynı istasyondan uzun aralıklarla geçmekte olan trene benziyor. Treni kaçırdın mı ikincisini yıllarca bekleyeceksin.

Şimdi yine tren yaklaşıyor. Fırsatı kaçırmamak ve de Özal'ların boş bir övünme içinde söyledikleri "alternatifimiz yoktur" sözleriyle şaşırtılmak istenen yığınlara, devrimci alternatifi sunabilmek için partinin görüşlerini hızla yığınsallaştırmak gerekir. Devrimci fikirleri maddi güce dönüştürmek ve yükselen kavga seslerini daha da yükseltmek için çalışmaların hızlandırılması gerekir.

Yine son günlerde basında Kerkük'le ilgili senaryolara ilişkin haberler çıkıyor, bu konuda tartışmalar yapılıyor. Bu olay da, kendi bunalımını aşma kaygusuyla burjuvazinin bölge açısından ne denli büyük bir bela olduğunu göstermektedir. Şimdilik masa başında da olsa, bu hazırlıklar, burjuvazinin, elverişli bulduğu koşullarda, savaş yoluyla, doğal zenginlikleri ele geçirerek, emperyalist olma özlemlerini gerçekleştirme peşinde koştuğunu göstermektedir. Bu belanın başını, ancak Türkiye devrimi ezebilir, ezmelidir.

Aydın Arıtman, İzmir

Türkiye, emperyalistleşmek için, konvansiyonel silah gücünü artırmak istiyor. Emperyalist bir savaşta:

SİLAHLARI SİZE ÇEVİRECEĞİZ!

İşçi sınıfımız, emperyalist savaşa karşıdır. İşçi sınıfı, emekçi halk, böyle bir savaş durumunda, silahlarını, başka ülkelerdeki sınıf kardeşlerine değil, ortak düşman burjuvaziye çevirecektir. Savaşı iç savaşa dönüştürecek, Kürt halkıyla omuz omuza devrimi gerçekleştirecektir.

Mercan Köklü

Türkiye, bölgede emperyalist bir güç olarak yükselmek istiyor. Doğu Akdeniz ve Körfez'de siyasal gelişmelerin kendi global çıkarları doğrultusunda, kendi denetiminde olmasını isteyen ABD ise, Türkiye'nin İsrail benzeri "kendi başına buyruk" bir güç olmasını önleme amacındadır. Bu temelde, Türkiye ile ABD arasında, dış ilişkilerde çekişme ve şantaja dayalı şiddetli bir koyun pazarlığı yürüyor.

Bu pazarlık kendini en belirgin olarak, tarafların Türkiye'nin silahlanmasına ilişkin görüşlerinde gösteriyor.

ABD, Türkiye'ye yüklü miktarda nükleer silah ve nükleer yetenekli uçak yerleştirilmesinden yanadır.

Türkiye ise, kendi çıkarının ABD'nin önerdikleriyle üstüste düştüğü yerlerde sesini çıkarmamakla birlikte, *konvansiyonel* silah gücünü artırmak yanlısıdır. Özal, bunu, geçenlerde toplanan NATO zirvesinde yaptığı konuşmada bir kez daha vurguladı. "İttifakın konvansiyonel yeteneklerinin artırılması ve bu konuda en büyük gereksinimlerin görüldüğü güneydoğu kanadının özelliklerinin gözönünde tutulması gerektiğini", Türkiye'nin "daha alt kuvvet düzeylerinde *konvansiyonel denge* sağlanmasına" büyük önem verdiğini belirtti.

Türkiye'nin eski Washington büyükelçisi Coşkun Kırca, Türkiye ile ABD arasındaki nükleer-konvansiyonel silah çekişmesini ayrıntılı olarak ele aldığı bir yazısında, burjuvazi açısından durumu çeşitli yönleriyle güzel sergilemişti. Kırca şunları söylemişti:

"Türkiye ile Amerika arasında savunma konusundaki anlaşmazlık, TSK'nın savaş halindeki kullanımının ne olacağı noktasında... değildir. Ortak NATO planları içinde TSK'ya Türk ülkesinin savunması dışında yüküm yükleyen tek bir tedbir yoktur. TSK'ya yurtdışında herhangi bir yüküm yüklenmesi için Türk hükümetinin buna rıza göstermesi gerekir. Buna rıza gösterebilecek tek bir Türk hükümeti düşünülemez...

"Türkiye ile Amerika arasında savunma konusundaki *anlaşmazlık*, Türk ülkesinin *hangi tür silahlarla* savunulması gerektiği konusundadır...

"Bir kere, Amerika, TSK'nın klasik silah ve malzemesinin çağdaşlaştırılması için yeterli yıllık yardım *yapmamaktadır*...

"... Türkiye, savunma alanında *dışa bağımlılıktan kurtulmak için* ağır savunma sanayii kurmak amacıyla ciddi gayretler sarfetmektedir...

"Bütün bu olgular, Amerika'nın, TSK'nın silah ve malzemesinin çağdaşlaştırılmasını gerçekten arzu edip etmediği sorusunu ortaya çıkarmaktadır.

"Amerikan hükümeti,... Türk ülkesinin savunulması için orada *daha fazla taktik çekirdeksel silaha* ihtiyaç olduğundan bahsetmektedir. Bu durumda ortaya ister istemez şu soru çıkmaktadır: Amerika, Türk ülkesinin savunmasının başlıca çekirdeksel taktik silahlarla yapılmasına mı taraftardır? Bu soruya bizim vereceğimiz cevap şudur: Evet! Büyük bir ihtimalle...

"(...)

"Bundan başka, Amerika, Türkiye'den Basra Körfezi'nin savunma tertiplerinde şu veya bu ölçüde rol almasını isteyebilir ve TSK'nın klasik silah ve malzemesinin çağdaşlaştırılması konusu ile bu meseleyi bir arada *pazarlık etmek* isteyebilir.

"... Klasik silahların kullanılmasına *sadece Türk makamları hakim olacağı halde*, çekirdeksel silahların kullanılması, hem Türkiye'nin, hem de Amerika'nın ortak rızasına tabi olacaktır. Her ülke gibi kendi savunmasında hangi araçlara başvuracağı hususunda *takdir hakkına tek başına sahip olabilmeyi*, Türkiye de elbette tercih edecektir. Bu sebeple, Türkiye, ülkesine, mevcutlardan öte de çekirdeksel taktik silah kabul etmek istememektedir. Türkiye'ye göre, kendi çıkarabileceği klasik birlikler çağdaş silahlarla tam olarak donatıldıktan *sonra*, esnek karşılık stratejisi açısından gerekiyorsa, ek çekirdeksel taktik silahların kabülü de o zamanın şartlarına göre düşünülebilir. Fakat, şimdiki halde, öncelik bu değildir...

"...İçinde bulunduğumuz şartlarda, ne Türkiye'nin Amerika'yı, ne de Amerika'nın Türkiye'yi, Türk ülkesinin savunmasında hangi tür silahların yeğlenmesi gerektiği hususunda ikna edebilmesi beklenebilir." (*Hürriyet*, 9 Kasım 1987) (abç)

Kırca'nın yazdıkları yeterince açıktır. ABD, "ille de nükleer silahlar" diyor, konvansiyonel silah gücünün artırılmasını da, Türkiye'nin Körfez'de ABD jandarmalığı koşuluna bağlamaya çalışıyor. Türkiye burjuvazisi, işine gelen öneriyi evetliyor. Ancak, o da, "ille de konvansiyonel silah" diye tutturmuş gidiyor.

Konvansiyonel silah gücünün artırılması, Türkiye'nin bölgedeki emperyalistleşme çabasına hizmet edecek, onun "bağımsız" karar alma yeteneğini geliştirecektir. Türkiye burjuvazisinin "ille de konvansiyonel silah" diye dayatmasının anlamı budur.

Türkiye, istediklerini elde edebilmek için hem ABD'yle pazarlık ediyor. Hem de, kendi konvansiyonel silah endüstrisini güçlendirmek amacıyla, Batı Almanya, İsviçre, İskandinav ülkeleri, Brezilya, gibi ülkelerin Türkiye'ye yatırım yapması için, sözcüğün tam anlamıyla "yırtınıyor".

Örneğin, Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı Korgeneral İbrahim Türkgenci, Almanya'da yayınlanan *"NATO's 16 Nations"* dergisine verdiği demeçte şunları söylüyor:

"Türkiye, ileri bir savunma endüstrisi için gerekli olan temel teknoloji, insangücü ve teçhizata sahiptir. Ancak bu temel konum, düzenli bir biçimde finanse edilmeli ve yalnız bırakılmamalıdır. Bunun için biz Türkiye'ye teknolojik ve ekonomik kolaylıklar getirecek her türlü ortak yatırıma açığız." (Aktaran *Cumhuriyet*, 7 Mart 1988)

Türkiye'nin bu çağrısını, emperyalist ülkeler hem iştahlanarak, ama hem de kuşkuyla izliyorlar. Somut girişimde bulunmaya çekiniyorlar. Bu, Türkiye burjuvazisini, şantaj ve tehdit yöntemlerinden yararlanmaya yöneltiyor. Brüksel zirvesi öncesinde bir bakanın söyledikleri ilginçtir:

"Türkiye bölgede güçlenmektedir... Türkiye NATO'da istediği yakın desteği bulamazsa, NATO dışı bağlantılara gidecektir... ABD'den yeterli yardımı alamayan Türkiye, NATO'nun Avrupalı müttefiklerinden de potansiyel bir düşman saldırısı için şimdiden güvence alamazsa, *başka yollara* gidecektir..." (Aktaran *Cumhuriyet*, 3 Mart 1988) (abç)

Bu üslup, pazarlıklardan pek de sonuç alamayan birisinin tehditkar üslubudur. "Başka yol"lardan biri de, herhalde, Evren'in Kuveyt'e gidişi sırasında ortaya atılan, "İslam güvenlik sistemi" dir.

Bütün bunlar, Türkiye'nin emperyalistleşme çıkmazının ne kadar acilleştiğinin de bir göstergesidir. Çekişme ve koyun pazarlığı sürecektir. Olaylar şöyle ya da böyle gelişebilir. Ama nasıl gelişirse gelişsin, bir şey kesindir:

Türkiye işçi sınıfı ve Kürt halkı, finans-kapitalin işgale ve ilhaka yönelecek emperyalist girişimlerini, içeride savaşımı yükselterek karşılayacaktır.

İşçi sınıfımız, emperyalist savaşa karşıdır. İşçi sınıfı, emekçi halk, böyle bir savaş durumunda, silahlarını, başka ülkelerdeki sınıf kardeşlerine değil, ortak düşman burjuvaziye çevirecektir. Savaşı iç savaşa dönüştürecek, Kürt halkıyla omuz omuza devrimi gerçekleştirecektir. Bu yolda, komünist partisini, sınıfın en önemli silahını güçlendirelim. Acil görev budur.

Moskova radyosu, Özal'ın dış siyasetini alkışlarken, burjuvazinin gözü Sovyetler'dedir!

GÖZÜNÜZÜ KÖR EDECEĞİZ

Emperyalistleşme çıkmazında, dış ilişkiler kördüğümünde dört dönen finans-kapital o denli azgınlaşmıştır ki, yalnızca Ortadoğu'da değil, Sovyetler'de de gözü olduğunu saklayamıyor. Gücü olsa, elinden gelse, Sovyetler Birliği'ni kendi toprakları içinde eritmek için elinden geleni ardına koymayacak. İşte, Özal hükümetinin, Moskova radyosunun "takdirle" karşıladığı, "bütün Ortadoğu ülkelerini kendi yörüngesine çeken" aktif dış politikasının bir yüzü de budur!

Sovyetler Birliği'nde Ermenistan'da ve Azerbaycan'da meydana gelen olaylar, emperyalistleşme çıkmazında kıvranan Türkiye burjuvazisinin Türklük duygularını kaşıdı.

Azılı gerici *Tercüman*'da Ahmet Kabaklı, 21 Mart tarihli yazısında, Sovyet topraklarında gözü olduğunu hiç sakınmadan yazıyor. Bir yandan Ermeni düşmanlığına hız verip, Ermeni halkını yeni bir "İsrail" yaratmak istemekle suçladıktan sonra, Sovyetler'i kastederek "o topraklarda, en büyük milli nüfus bizimkidir" diyor.

Milliyet'in dış siyaset yazarı Mehmet Ali Birand ise, emperyalistleşme niyetlerinin Sovyetler'i de içine alacak boyutlarda büyüyerek yansıtılmasının, burjuvazinin genel çıkarları açısından "taktik" bir yanlışlık olduğunu belirtiyor. Birand şöyle yazıyor:

"Türkiye'de bazı resmi olmayan çevrelerde, Sovyetler'deki bu gelişmelere karışmak, birini diğerine karşı tutmak, hatta destekleyip tahrik etmeye benzer yaklaşımlar görülüyor. Acaba bunun ne kadar tehlikeli olduğunu düşünüyor muyuz?"

Birand, kuşkusuz Sovyetler'i düşünmüyor. Onu düşündüren nokta, Sovyetler'in, bu tutuma karşılık "Kürt sorunu"nu kurcalaması "tehlikesi"dir. Birand, Kürt ulusal hareketinin yükselmesinin, burjuvazinin uykularını kaçıran devrim "tehlikesini" ön plana getirici, burjuva devleti yıkıma götürücü bir etki yapacağının bilincindedir. Burjuvaziyi bunun için uyarmak gereksinimini duyuyor.

Ancak, kendi gazetesinde bile "Azerbaycan'da söz hakkımız var" diye başlık atılmışken, Birand'ın böyle tutum alması, karşı eğilimdekilerin bütün hıncını bileyledi.

Tercüman'daki azılı gerici Ergun Göze, Birand'ı yanıtlamakta gecikmedi. "Aktif" dış siyaset izlenmesini, Kremlin'in şu "en zayıf" anından yararlanılmasını istedi. "Türk"leri tutarak şöyle yazdı:

"Biz, elimize geçen kozları iyi oynamalıyız... İşte Kremlin'in en zayıf zamanı. Şimdi de Türk unsurlarını Kremlin'e, onun Ermeniler'ine yedirmememiz lazımdır... *Zira, Rusya'daki Türkler bizim varlığımız için nefesleriyle bile bir 'güvence'dir.* Emperyalist bir duygumuz *yok,* sadece kültür birliğimiz kafidir..."(Ergun Göze, *Tercüman,* 15 Mart 1988)(abç)

Böylece "emperyalist duygusu" olmayan(!) burjuvazinin, Sovyet Orta Asya'sına, Azerbaycan'a, nasıl kendi emperyalistleşmesinin güvencesi olarak baktığını da öğrenmiş olduk.

Sovyetler'de huzursuzluk çıktığı haberleri, *Hürriyet*'in dış siyaset uzmanı, eski büyükelçi Coşkun Kırca'yı da çok heyecanlandırmış. Birand'ın uyarılarına hayli öfkelendiği anlaşılan Kırca, adeta bir coşku seli içinde,Türk burjuvazisinin bilinçaltında yatan görüşleri sergilemede ötekilere katılmadan edemiyor. "Irkçılığın" dönüp Türkiye'yi vuracağını belirttikten sonra, modası geçti sanılan "Turancılık" yönünde ajitasyon yapıyor.

Kırca'nın yazdıkları, burjuvazinin, Ortadoğu ve Kuzey Afrika doğrultusunda emperyalistleşme çabasını sürdürürken, bir gözünü de, iştahını kabartan Sovyet Orta Asya'sına dikmiş olduğunu, en uygar görünen burjuvanın bile nasıl en geri, en barbar düşüncelere sahip olduğunu kendi örneğiyle açıklıyor. Burjuvazinin göz diktiği toprakları ilhak etme, kendi sınırlarına katma yönündeki görüşlerini olanca açıklığıyla dile getiren Kırca, yazısında şöyle diyor:

"Türkiye Cumhuriyeti'nin ve onun teminatı altındaki KKTC'nin nüfusu hariç yeryüzünde yaşayan Türklerin sayısı 70 milyona yaklaşmaktadır...

"Gerçek bu iken, Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan bağımsız Türklerin, bu büyük dış Türk kitlesiyle ilgilenmesi gerekip gerekmeyeceğini konuşmak bile saçmadır... 'Peki! Biz, *acaba niçin Batı Trakya Türklerinin oturduğu bölgenin bir cep halinde Türkiye'ye bağlanmasını istemiyoruz'* diyebilecek kadar, duygularımızı, üstelik *aklın mantığına* kaptırmak hakkına sahip değilmişiz! Anlamak mümkün değildir... Çarlardan devralınmış Sovyet İmparatorluğu gerileme ve çatırdama işaretleri verdikçe, Batı'da Türkiye dışındaki Türklere duyulan ilgi daha da artacaktır. NATO içerisinde de böyledir. Ama ne var ki, çok anlaşılabilir sebeplerden dolayı, müttefiklerimiz için, dış Türkleri 'Türk' adıyla anmak bile korkulu rüya görmek demektir.

"(...)

"... Türkiye'de yaşayan Türkler, kuşkusuz, dış Türklerle ilgileneceklerdir...

"Yanlış olan, Türklük bilincini ırka bağlamaktır... Irkçılık, Türk birliğini, Türkiye içinde de, dışında da yok etmek için, en uygun ideolojidir.

"Turancılığa gelince... Turancılık, bütün dünyada Türklerin - şimdilik -hiçbir kuramcının belirleyemeyeceği nitelikte - bir siyasi birlik içerisinde toplanmaları amacını güden bir siyasi düşüncedir... Aynı dili, kültürü ve tarihi paylaşan insanlarda; bir siyasi beraberlik oluşturma arzusunun mevcut olması, bir genel eğilimdir... Hatay'la mı ilgilenmedik? Kıbrıs Türkü'nü mü kurtarmadık? Komşularımızdaki azınlıklarımızı mı kalbimizin dışında tuttuk? Azeri Türkü'nün Ermeni'yle, Kırım Tatarı'nın, Moskof'la mücadelesi mi bizi duygulandırmıyor?

"Rus İmparatorluğu dağılırsa, ne olur sorusunu müttefiklerimiz soruyor da, biz mi sormayacağız?..." (Coşkun Kırca, *Hürriyet,* 15 Mart 1988)

Buradan iki şey çıkıyor.

Burjuvazinin "aklının mantığı" başka ülkelerin topraklarını *ilhak etme,* onu kendi sınırlarına katma düşüncesine uygundur. "Turancı" olunması görüşü de, hiç yabancısı olmadığımız *fetihçi, yayılmacı* anlayışın ifadesidir. Ve bu görüşler, Türkiye burjuvazisinin emperyalistleşmek için göbeğini çatlatan bir burjuvazi olduğunu hatırladığımız zaman, asıl anlamını kazanmaktadır.

Emperyalistleşme çıkmazında, dış ilişkiler kördüğümünde dört dönen finans-kapital o denli azgınlaşmıştır ki, yalnızca Ortadoğu'da değil, Sovyetler'de de gözü olduğunu saklayamıyor. Gücü olsa, elinden gelse, Sovyetler Birliği'ni kendi toprakları içinde eritmek için elinden geleni ardına koymayacak. İşte, Özal hükümetinin, Moskova radyosunun "takdirle" karşıladığı, "bütün Ortadoğu ülkelerini kendi yörüngesine çeken" aktif dış politikasının bir yüzü de budur!

"İkna ederek" görüşlerini değiştirebileceğini umduğu emperyalizmle, dünyanın "sıcak noktalarındaki yangınları" yani devrimleri söndürmek üzere *işbirliği* yapan, Güney Afrika devrimini söndürmek, Afganistan devrimini azılı gericiliğe teslim etmek için yola düzülmüş olan, Ortadoğu'nun en tehlikeli savaş odağı olan Türkiye burjuvazisinin emperyalistleşme hedefine yönelik dış siyasetine alkışlar düzen Gorbaçof yönetimi acaba kime hizmet ediyor?

Türkiye burjuvazisi gibi çulsuzların bile sulandığı koca sosyalist ülkeyi bırakın ilerletmeyi, "korumanın" tek yolu, devrimdir. Türkiye işçi sınıfı devrimini yaparak, hem burjuvazinin emperyalistleşme heveslerini kursağında bırakacak, hem de Sovyet işçi sınıfına, Gorbaçof'lardan kurtulma savaşımında yardımcı olacaktır!

Haluk Moralı

Burjuvazinin tümü emperyalistleşme yanlısıdır. Anlaşmazlıklar emperyalistleşme "doğrultu"sunda çıkıyor

Emp ryalizminiz enternasy nalizmle yanıt vereceğiz

İşçi sınıfımız, Türklük-İslamlık temelinde, Batı'yla uzlaşarak emperyalistleşmeye de, Türklük-Batılılık temelinde, İslamla uzlaşarak emperyalistleşmeye de karşıdır. Finans-kapitalin emperyalistleşme çabasını, *proleter enternasyonalist* temelde, devrimle söndürmeye, proleter enternasyonalizminin sancağını Türkiye'de kalıcı olarak göndere çekmeye hazırlanıyor.

Yusuf Başak

"Türkiye, uzun bir süredir ve giderek artan ölçüde emperyalistleşmek istiyor. Bu istek son zamanlarda yalnızca artmakla kalmayıp, aynı zamanda acilleşti. Emperyalistlerin çoktan paylaşmış olduğu dünyada Türkiye, kendine acilen yer açacak yeni bir paylaşım daha öneriyor. Bu önerisini gerçekleştirmek için de bütün dengeleri kurcalıyor, herkesi itip kaktırıyor." (*İşçinin Sesi,* Sayı: 304, Çek-Al)

Burjuvazinin hiçbir kesimi, Türkiye'nin bu çabasına karşı değildir. En liberal, "ilerici" burjuvalar bile, emperyalistleşme yanlısı olduklarını gizlemiyorlar.

Ancak, burjuvazi içinde, "hangi doğrultuda emperyalistleşme" sorusuna farklı yanıtlar veriliyor.

İktidardaki burjuvazi ve burjuva muhalefetin bir kesimi, Türkiye'nin emperyalistleşme stratejisinin Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya dönük olmasından yanadır. AT üyeliğini de bu amaca ulaşmada bir atlama tahtası olarak değerlendiriyor.

1970'lerden bu yana güçlenerek gelen, 12 Eylül döneminde *hakim* strateji olan, bu görüştür. ANAP hükümeti döneminde yeniden piyasaya sürülen "Türk-İslam sentezi", bu stratejinin özlü bir anlatımıdır.

"Türk-İslam sentezi", Türkiye'nin, *Türklük-İslamlık temelinde, Batı'yla uzlaşarak emperyalistleşme* niyetini gösteriyor.

Burjuvazinin bir başka kesimi ise, emperyalistleşmeye "evet" demekle birlikte, bunun, "Türk-İslam sentezi" kavramıyla anlatılan yoldan olmasından yana değildir.

Özellikle Ecevit, SHP, *Milliyet, Cumhuriyet,* Kemalist aydın çevreler ve generallerin bir bölümü, *Türklük-Batılılık temelinde, ama İslam'la uzlaşarak* emperyalistleşmeden yana olan tutumu öne sürmeye çalışıyor.

İki kesim arasındaki çatışma, çeşitli alanlarda sürüyor. Örneğin, 1986 yılı sonlarında kopan türban-laiklik tartışması, bunun kültür-ideoloji planında yansıması olmuştu. Dış ilişkiler alanı, "Türk-Batı"cılarla, "Türk-İslam"cıların birbiriyle en çok hırlaştığı alanların başında geliyor.

Örneğin, DSP, SHP, *Milliyet* ve bir ölçüde *Cumhuriyet,* burjuvazinin gözünü öncelikle Ortadoğu'ya değil, *Avrupa'ya* çevirmesi, sosyalist ülkelerle iyi geçinilmesi yanlısıdır. Onlar, doğu sınırlarının sağlama alınması, Batı'daki sorunların "halledilmesi" görüşündeler. Bu nedenle, Özal'ın Davos'ta Yunanistan'la yaptığı uzlaşmayı dişlerini gıcırdatarak karşıladılar.

"Türk-Batı"cılar, Ege'deki petrol-gaz kaynakları, oniki adalar sorunu, kıta sahanlığı sorunu, Kıbrıs sorunu, Batı Trakya'daki Türkler sorunu, SEİA, ABD çevik kuvvetleri vb. konularda sert tutum alınması, ABD ve Yunanistan'a meydan okunması, Avrupa'nın öteki ülkeleriyle uzlaşmalara gidilmesi, Kürt sorununda liberal yöntemler uygulanması, sendikalara liberal yaklaşılması, vb. görüşlerle geliyorlar.

İktidardaki burjuvazi ise, Ortadoğu'da değişiklik olabileceği beklentisiyle, bütün gücüyle hazırlık yapıyor. Ekonomik, siyasal, diplomatik, askeri, bütün çarkları, bu yolda seferber etmeye çabalıyor. Batı sınırlarını, "ateşkes" uzlaşmalarıyla güvenceye almaya, dikkatini, doğu ve güneydoğuya toplamaya çalışıyor. Mısır'la, Suudi Arabistan'la, Kuveyt'le, Pakistan'la ve gizli gizli İsrail'le flört ediyor.

"Türk-İslam"cı strateji, hedeflere ulaşmaya gayret ederken Türkiye'nin çeşitli kozları olduğunu düşünüyor. Örneğin, Türk-İslam olmak, İsrail'den sonra bölgenin endüstriyel makine parkı en büyük ülkesi olarak know-how'a sahip olmak, askeri-teknik danışmanlık hizmeti verebilecek bir konumda olmak, "ayrılıkçı"(!) Kürt hareketlere hoşgörüsüz davranmak, Mısır gibi Arap ülkeleriyle ilişkileri geliştirme yanlısı olduğunu göstermek, İsrail'le başedebilecek ve bölgede "ağabeylik" yapabilecek, ABD'nin güdümünde görünmeyen tarafsız bir devlet rolünü, güçlü bir orduyla üstlenmiş olmak, Körfez'de savaşan taraflara "hakkaniyetli" davranmak gibi özelliklerden yararlanmaya çalışıyor.

Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, burjuvazinin *hiçbir* kesimi emperyalistleşmeye karşı değildir. Tersine, hepsi emperyalisttir. "Hangi doğrultuda emperyalistleşme" sorusunun yanıtında anlaşamıyorlar.

İşçi sınıfı, Türklük-İslamlık temelinde, Batı'yla uzlaşarak emperyalistleşmeye de, Türklük-Batılılık temelinde, İslamla uzlaşarak emperyalistleşmeye de karşıdır. İşçi sınıfımız, hepsi de emperyalist olan burjuva kesimler arasında taraf tutmuyor. O, finans-kapitalin emperyalistleşme çabasını, *proleter enternasyonalist* temelde, devrimle söndürmeye hazırlanıyor.

Son sıralarda Kıbrıs üzerine yine hararetli bir pazarlık yürüyor

Türkiye burjuvazisi Kıbrıs Türk halkının da düşmanıdır

"İşgalci-sömürgeci ülkenin komünist partisi olarak partimiz, Kıbrıs Rum ve Türk halklarının kendi yazgılarını, birlikte ya da ayrı ayrı, özgürce belirleme haklarını savunur."

Türkiye'nin yoğun dış ilişkiler trafiğine bakılırsa, Türkiye ile Yunanistan, Türkiye ile ABD ve AT arasında, Kıbrıs üstüne hararetli bir çekişmenin, pazarlığın yürüdüğü görülüyor. Ancak, pazarlık ve çekişme hangi yönde gelişirse gelişsin, hemen hemen kesin olan bir şey var: Türkiye burjuvazisi, Kuzey Kıbrıs'ı elinden kaçırmak istemeyecektir.

Bir kez, Kuzey Kıbrıs (KKTC), Türkiye'nin elinde, hem uluslararası pazarlık masalarında, hem de Yunanistan ile olan ilişkilerinde önemli bir *kozdur*. Ama asıl önemlisi, Kuzey Kıbrıs, bugün Türkiye'nin sömürgesidir.

Kuzey Kıbrıs'ın sömürgeleştirilmesi süreci, Kıbrıs'ın işgaliyle başladı ve yıllar içinde ilerledi. 5 Aralık 1986 tarihli TC-KKTC Ekonomik İşbirliği Protokolü, Türkiye'nin Kıbrıs'ı sömürgeleştirmesinin resmi anlatımı oldu. Bu protokolle, Türkiye Kuzey Kıbrıs'a çeşitli ekonomik "önlemler" dayattı. Kıbrıs Türk yönetiminin göreceli de olsa önceden sahip olduğu karar yetkisini elinden aldı. İçişlerindeki belli serbestliği ortadan kaldırdı.

Sömürgeciliklerini artık gizlemiyorlar

Burjuva basında çıkan çeşitli yazılar, bu sömürge ilişkisinin çeşitli yönlerini güzel yansıtıyor.

Örneğin, *Nokta*'nın 28 Şubat 1988 tarihli sayısında yayınlanan bir yazıda, Kuzey Kıbrıs'ın konumu, "Türkiye'nin serbest bölgesi Kıbrıs" başlığıyla açıklanıyor. Yazıda, Türkiye ile Kuzey Kıbrıs arasında yoğun bir kaçakçılığın yürüdüğü anlatılıyor. Türkiye finans-kapitalinin, döviz ticaretinden büyük paralar vurmak için, Tahtakale-İsviçre-KKTC üçgeninden yararlandığı belirtilirken, "bir Tahtakale tüccarı"nın ağzından şu sözler aktarılıyor:

"... Dövizi kontrol etmek isteyen Türk hükümeti, *istediği takdirde* Kıbrıs'taki bankaların hesabını *kontrol edebilir.*"

Türk hükümetinin, *ayrı* ve bağımsız bir devlet olduğunu ileri sürdüğü KKTC'de banka hesaplarını kontrol edebilmesi, yalnızca bir durumda olanaklıdır: Sömürge ilişkisinde!

Hürriyet'in 18 Mart tarihli bir haberinde bu ilişki daha açık konulmuş. Haberin başlığı şöyle: "KKTC'ye ekonomik reçete heyeti: Türkiye IMF oldu." Alt başlık konuyu daha da "açıyor":

"24 Ocak 1980'de Uluslararası Para Fonu'nun Türkiye'de yaptığı işleri, şimdi Türkiye KKTC'de yapıyor... Yardım heyeti, KKTC'nin tüm yatırımlarını *kontrol altına* alırken vergi, bankacılık ve kambiyo alanlarında yapılacak düzenlemeleri de *gözden geçiriyor.*" (abç)

IMF, emperyalizmin önemli bir uluslarüstü mali kuruluşudur. Emperyalistleşme aşamasındaki Türkiye de, sömürgesi durumuna getirdiği Kuzey Kıbrıs'la ilişkilerinde bir emperyalist *gibi* davranıyor. *Hürriyet*'in "Türkiye IMF oldu" demesi, bunu anlatıyor. KKTC'ye giden ekonomik yardım(!) heyetinin bir yetkilisinin, aynı gazetedeki "samimi" demecinden yansıyan da budur:

"1986 öncesinde yapılan yardımlar, ne yazık ki KKTC'nin ana sorunu olan altyapı yatırımları yerine başka yerlere kullanılmış... Biz, 1986'dan sonra bunu *engelledik.*" (*Hürriyet*, 18 Mart 1988)(abç)

Türkiye burjuvazisi, yıllardır, Kuzey Kıbrıs'ın iç ve dış ilişkilerine, ekonomisine "müdahale" ediyor, bunları "kontrol" ediyor, işine gelmeyen gelişmeleri "engelliyor", "gözden geçiriyor", ya da yeniden "düzenliyor". Bu tutumun ardında, Kuzey Kıbrıs'ı finans-kapital için daha kârlı bir yatırım alanı yapma çabası yatıyor. Gözünü Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya dikmiş olan finans-kapital, sömürge Kıbrıs'tan, özellikle turizm, ticaret, bankacılık alanlarında bir atlama tahtası görevini görmesini bekliyor.

Bu durum, dış ilişkilerde sorun yarattığı gibi, bir yandan sömürgeleşirken, bir yandan da "uluslaşma" sürecinde yol alan Kıbrıs Türk toplumundaki sınıf mücadelesini keskinleştiriyor.

Burjuvazinin başı derttedir

Bir yandan Yunanistan ve Kıbrıs Rum yönetimi, bir yandan da ABD, AT ve SSCB, Türkiye'nin Kıbrıs'taki askeri varlığını çekmesini, en azından azaltmasını, Kıbrıs'ta bir uzlaşmaya gitmesini istiyor.

Ama Türkiye, tersine Kuzey Kıbrıs'ı ilhak etmek niyetindedir. Kıbrıs uzmanı Mümtaz Soysal "Türkiye KKTC'yi ilhaka zorlanıyor" diyerek, bu niyetleri açığa vuruyor.

Dolayısıyla, uluslararası pazarlık masalarında Kıbrıs üstüne şiddetli bir çekişme yürüyor.

Öte yandan, Türkiye burjuvazisinin, bu sömürgesinden olabildiğince çok "yararlanmayı", "kâr kapısı"nı büyütmeyi düşünmesi ve Kuzey Kıbrıs'ın ekonomisini kendi ekonomisine "entegre" etme çabaları, Kıbrıs Türk kesiminde yoğun tepki topluyor. Tepki o kadar şiddetli ki, ötedenberi Türkiye'nin "kulu kölesi" olarak bilinen KKTC burjuvazisi *bile*, "köprüyü geçene kadar ayıya dayı demek gerekir" görüşünü kısmen terkederek, protesto sesini yükseltiyor. KKTC başbakanı ile Türkiye'nin bir bakanı birbirine giriyor, Denktaş, uluslararası pazarlıklarda "Türkiye'nin Kıbrıs adına taviz vereme-yeceğini" söylüyor.

Asıl güçlü tepkiyi, Kıbrıs Türk emekçi halkı gösteriyor. Öyle ki, *Milliyet*, adanın kuzeyinin grev ve gösterilerle çalkalandığını yazıyor. "Özal'ın ekonomik modeline direniş" gösterildiğini, TC-KKTC ekonomik protokolünün en temel 10 maddesinin halen devreye sokulamamış olduğunu bildiriyor.

Ancak, sosyal demokrat-resmi akımlar halk muhalefetine yaydıkları zehirli etkiyle, güçlü bir çıkışı engelliyorlar. Üstelik, Türk işgalcilerinin askeri varlığını, sömürgeciliğe karşı muhalefeti bastırmanın gerekçesi olarak getiriyorlar. Yalnızca "diplomatik" önlemler öneriyorlar.

Burjuva devletler arasında yapılması önerilen ikili görüşmeler, dörtlü zirveler ya da uluslararası konferanslar, ortaya atılan tek ya da iki devlete dayalı, şöyle ya da böyle federasyon/konfederasyon önerileri, uzun erimde Kıbrıs sorununun çözümünü sağlayamayacaktır. Çünkü, Kıbrıs sorununun köklü, adil ve *kalıcı* çözümünün önündeki ana engellerin başında Türkiye burjuvazisi geliyor.

Kıbrıs, emperyalistleşme çıkmazındaki Türkiye burjuvazisi için, içinden kolay kolay sıyrılamayacağı bir çelişkiler yumağı, bir uluslararası çekişme odağıdır.

Biz, Kıbrıs sorununda da proleter enternasyonalist tutumun izleyicisiyiz.

"İşgalci-sömürgeci ülkenin komünist partisi olarak partimiz, Kıbrıs Rum ve Türk halklarının kendi yazgılarını, birlikte ya da ayrı ayrı, özgürce belirleme haklarını savunur. İşçi sınıfımızın 'kendi' burjuvazisinin Kuzey Kıbrıs'ı işgaline, sömürgeleştirmesine karşı enternasyonalist sesini yükseltmesinin, Türkiye'de devrimi başarıya götürebilmesi için zorunlu olduğuna inanır.

"Partimiz burjuva ulusçuluğunun körüklediği Rum düşmanlığına karşı, Kıbrıs Rum halkına enternasyonalist dayanışma gösterir." (*TKP Programı*, s.50)

Koray Dilaver

Türkiye'ye paralel olarak, Kuzey Kıbrıs'ta da burjuvazinin yolsuzlukları ve yüzsüzlükleri ayyuka çıktı.

Burjuvaziye burjuvaca yanıt ver nl r var

Uzunca bir süredir Türkiye'de ortaya çıkan yolsuzluklar ne rastlantıdır ki, Kıbrıs'ta da kendini göstermiştir. Yolsuzlukların düzey ve çerçevesi Türkiye'deki kadar geniş olmasa bile durum, burjuvazinin yüzsüzlüğünü sergilemek açısından bir paralellik gösteriyor.

Esrar ve eski eser kaçakçılığı, rüşvet ve suistimal söylentileri ardından, Mersedes skandalı ortaya çıktı:

"Jaguar ve Mersedes" başlıklı yazı nedeniyle, başbakan Eroğlu, bakan Mehmet Bayram ve bakan Atasayan *Kıbrıs Postası* gazetesi aleyhinde dava açtılar. Ancak davada ortaya çıkan pislikleri örtmeyi beceremediler.

Başbakan Derviş Eroğlu, 1986'da, *Kıbrıs Postası*'na gönderdiği basın açıklamasında Mersedes-190 model arabasını kimden aldığını açıklamamış, yaklaşık on milyon liraya satın aldığını yazmış, bu aracı kendisinden önce kullandığını iddia ettiği bir kişinin adını vermiş ve arabanın 1983 model olduğunu belirtmişti.

Mahkeme belgeleri, arabanın 1984 model olduğunu ve Eroğlu'nun verdiği adda bir kişiye geçmediğini ortaya koydu. Eroğlu, arabayı on milyon liraya aldığını, bunun beş milyonunu nakit, beş milyonunu da çekle ödediğini açıklamış olmasına rağmen, avukatlara, koçanı göstermedi. (*Yeni Düzen*, 22 Ocak 1988)

İçişleri, köyişleri ve doğal kaynaklar bakanı Taşkent Atasayan, kendi arabasını kimden aldığını hatırlamadığını, arabanın 1982 model olduğunu anlattı. Fakat resmi lisansı, arabanın 1985 model olduğunu ortaya çıkardı. Bakanın araba için evinde pazarlık ettiğini belirtmesine karşılık, tanık, pazarlığın maliye bakanlığında, bakan odasında tamamlandığını, üzerinde satış fiyatı bulunmayan bir satış senedi imzaladığını ve onbinlerce sterlin elden nakit ödendiğini anlattı. (*agy*)

Önceleri bayındırlık-ulaştırma bakanı, şimdiki maliye ve gümrük bakanı olan Mehmet Bayram ise, ifadesinde, kendi Mersedes'ini kendisinin değil babasının aldığını, aynı gün kendisine devrettiğini mahkeme heyetine söyledi. Ama babasının o tarihte ölü olduğunu eklemedi. Arabanın kaydının ölü babasının üzerine nasıl yapıldığını, ölü babasının bu arabayı kendisine nasıl devrettiğini mahkeme heyetine anlatmadı. (*Yeni Düzen*, 26 Ocak 1988)

Bu rezilliklerin böyle ortaya dökülmesine rağmen, basın üzerindeki baskılar hâlâ yüzsüzce devam ediyor. Eroğlu tarafından iki basın davası daha açıldı. Eroğlu her dava için elli milyon Türk Lirası tazminat talep etti. Davanın birincisi 3 Ocak 1988'de yayınlanan "kumarhane kavgası" yazısı için *Ortam* gazetesi aleyhinde, diğeri de 7 Mart 1988'de yayınlanan karikatürü için karikatürist Hüseyin Çakmak aleyhinde. (*Yeni Düzen*, 19 Ocak 1988)

Denktaş da, 16 Aralık 1985 tarihli *Yeni Düzen*'de yayınlanan "Babalar" yazısını bahane ederek Özker Özgür ve *Yeni Düzen* gazetesi aleyhinde dava açtı. Alt mahkeme, *Yeni Düzen*'i basan İleri matbaasına ikiyüz milyon liralık tazminat cezası kesti.

CTP sempatizanları, bağış kampanyası açıp bu parayı toplamayı önerdiler, fakat CTP yöneticilerinin yanıtı, "şimdilik gerekmez, zaten bu parayı vermeye niyetli değiliz" şeklinde oldu. Kendilerine matbaadaki makinalara el koyabilecekleri söylenince "erkekse gelip alsınlar" diye yanıtladılar. Sempatizanların dediğini yapmadılar. İcra kararını uygulamak üzere polis, coplu birlikler ve itfaiye arabaları matbaanın kapısına dayanınca da "olur mu böyle olur mu, kardeş kardeşi vurur mu " marşını söylemeye başladılar. (*Ortam*, 16 Ocak 1988) "Genç polislerimizi" matbaadaki CTP'li direnişçilerin üzerine sürdüğü için hükümeti protesto ettiler. "Polis kardeşimiz" diye slogan attılar. (*Kıbrıs Postası*, 16 Ocak 1988)

CTP, icra kararının, anayasanın "suç aracı oldukları gerekçesiyle de olsa, basın araçları zorla alınamaz, veya el konamaz veya işletilmekten alıkonamaz" diyen 29. maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle mahkemeye başvurdu. Fakat mahkeme, alınan kararın doğruluğunu belirterek, icra kararının tek bir şekilde, herhangi bir bankaya ikiyüz bir milyon liralık teminat yatırmakla durdurulabileceğini karara bağladı. Daha sonra aynı gün yüksek mahkemeden ara emri çıktı. (*Ortam*, 16 Ocak 1988)

Denktaş'ın baş avukatı ve yakın dostu Fuat Veziroğlu, *Halkın Sesi* gazetesinde, binlerce kişiyi toplayıp, polisin yapamadığını yapmaktan ve İleri matbaasını işgal etmekten bahsetti. Nedense CTP yönetimi bu tehdidi ciddiye almadı. (*Yeni Düzen*, 19 Ocak 1988)

Yüksek mahkeme 19 Ocak 1988 tarihinde icrayı anayasa mahkemesinin vereceği karara kadar durdurdu.

Bu olaydan sonra Özker Özgür'ün *Yeni Düzen*'de bir yazısı yayınlandı. Yazıda şöyle diyordu:

" Kuzey Kıbrıs'ta örtülü faşizm vardır. 14 ve 15 Ocak günlerinde faşizm üzerindeki örtüyü de attı. Anayasanın 29. maddesine karşı İleri basımevinin basım araçlarına zorla el koymak istedi."

" ... Bu ülkede örtülü faşizm vardır. 14-15 Ocak'ta faşizm örtüyü kaldırdı, gerçek çehresi bile göründü. Sonra geri gelip yeniden saldıracaktır." (*Yeni Düzen*, 20 Ocak 1988)

Memlekette siyasal partiler var, seçimler oluyor, bir meclis var ve Özker Özgür faşizmden bahsediyor. Yağcı'ları çağrıştırmıyor mu?

Metin Haznedar

Gerçek anlaşma SSCB ile ABD arasında oldu. Afganistan — Pakistan anlaşması bunun kılıfıdır

KIZIL ORDU AFGANİSTAN'DAN ÇEKİLİYOR

Cenevre'de imzalanan anlaşmaya neresinden bakarsak bakalım, SBKP yönetiminin emperyalizmle vardığı uzlaşmanın çerçevesi ve zaman çizelgesi içinde gerçekleştiğini görürüz. Kızıl Ordu'nun çekilmesiyle, gerilemekte olan devrim, karşı devrime daha askeri olarak yenilmeden, siyasal olarak yenilmiş oluyor.

Afganistan ile Pakistan arasında, Birleşmiş Milletler aracılığıyla yapılan görüşmeler sonuçlandı. 14 Nisan'da bir anlaşma imzalandı. Sovyetler Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri de bu anlaşmaya garantör oldular.

Bu anlaşma, özünde, Sovyetler Birliği, sekiz buçuk yıldan sonra birşey olmamış gibi Kızıl Ordu'yu çekemeyeceği için imzalanmış kandırmacadır. Afganistan'ı teslim etmenin örtüsü olmuştur.

Anlaşmaya göre Afganistan ve Pakistan birbirinin iç işlerine karışmayacaklar. Afganistan, Pakistan'daki mülteciler geri döndüklerinde vatandaşlık haklarının tümünü geri verecek. Sovyet askerleri 15 Mayıs'tan başlayarak, yarısı 15 Ağustos'a kadar, tümü de 9 ay içinde olmak üzere Afganistan'dan çekilecekler. Sovyetler Birliği ve Amerika, Afganistan ve Pakistan'ın iç işlerine karışmayacaklar. Birleşmiş Milletler de bu anlaşmanın gereklerinin yerine getirilip getirilmeyeceğini denetleyecek.

Bu anlaşmanın kendi mantığı içinde bile çelişkileri, pratikte uygulanmayacak, geçerliliği olmayan maddeleri vardır.

Birincisi, mülteciler ve karşı devrimciler Pakistan'da üslendikleri sürece, Afganistan ve Pakistan'ın birbirlerinin iç işlerine karışmamaları mümkün değildir.

İkincisi, bu anlaşma taraflar arasında ateşkes çağrısı yapmamaktadır. Hatta, anlaşmanın garantörleri olan Sovyetler Birliği ve Amerika "pozitif simetri" adı altında silah yardımlarını sürdüreceklerdir. Bu, savaşın devamının garantörlüğüdür.

Üçüncüsü, Cenevre'de yürütülen görüşmelere, kendilerini ilgilendirdiği halde karşı-devrimciler çağrılmadı. Onlar çağrılsalardı da zaten gitmeyeceklerini açıklamışlardı. Ama bu ne biçim anlaşma ki, taraftarlardan birisi çağrılmadı. Karşı-devrimcilere bu anlaşmayı geçersiz saymaları için zemin hazırlandı.

Dördüncüsü, Afganistan'daki iç savaşa Sovyetler, Pakistan ve Amerika'nın dışında karışan bazı ülkeler, anlaşmaya katılmamıştır. Bunlardan, İran'da iki milyon'a yakın mülteci var. İran, İslam cumhuriyetini savunan karşı-devrim cephesini desteklemektedir.

Daha da sayılabilir. Bütün bunlarla da bağlı olarak, ortaya şu çıkıyor: Kızıl Ordu'nun Afganistan'dan çekilmesi için Sovyetler Birliği'yle Amerika önceden bir işleyiş ve tarih üzerinde anlaştılar. Dolayısıyla anlaşma da göstermelik oldu. Afganistan'ın emperyalizme teslim edilişine örtü oluşturdu.

Gorbaçof bu anlaşmanın imzalanması için Amerika'yla çalıştı. Sovyetler Birliği, Afganistan'da Necibullah'ı, Amerika da Pakistan'da Ziya'yı hizaya soktular. Gorbaçof, Necibullah'ı anlaşmadan birkaç gün önce Taşkent'e çağırıp, anlaşmayı imzalaması için "ikna" etti. Ziya da anlaşmanın imzalanması için ileri sürdüğü geçici hükümet koşulundan Amerika'nın baskısıyla vazgeçti.

Yani, asıl anlaşma, Sovyetler Birliği'yle Amerika arasında çoktan imzalanmıştır. İki ülke anlaşma için görüşmelere ilk başta doğrudan katılmadılar, ama Afganistan ve Pakistan oyun bozanlık yapmaya kalkışınca, devreye girdiler. Böylece, imzadan bir hafta önce imzalanamayacak gibi görünen anlaşma, önceden belirlenen tarihte imzalanıverdi.

Sovyetler Birliği, emperyalizmle dünya çapında yaptığı uzlaşmanın bir bedeli olarak Afganistan'dan Kızıl Ordu'yu çekiyor. Bu dünya devrimine yeni bir ihanettir.

1979'da kendi oportünist yandaşlarını, devrimci kadroları katlederek başa getir, devrimi boğ, binlerce şehit ver, ondan sonra bunları unut, olacak iş değildir. Onlar unutabilir ama komünistler unutmayacaklardır.

Bugün merkezi hükümet askeri olarak üstün olabilir ama karşı-devrimciler de 1979'a kıyasla askeri olarak ilerdedirler ve Kızıl Ordu'nun çekilmesiyle her türlü üstünlük onlara geçecektir. Bu nedenle, Afganistan ordusunda görülmekte olan taraf değiştirmenin artma olasılığı da yüksektir.

Merkezi hükümetin, şehirlerin dışında fazla bir siyasal gücü yoktur. İktidardaki Afganistan Demokratik Halk Partisi (ADHP) de uzlaşmacı bir siyaset izliyor. Eski gerici Afgan kralı Zakir Şah'a geçici hükümet kurması için çağrı bile yaptı. Nisan ayı başında yapılan seçimlerde, 'ulusal uzlaşma' adına, adaylıkların yüzde 25'ini karşı devrimci İslamcı güçlere ayırdı.

Afganistan devlet başkanı Necibullah, yüzsüzce, Cenevre'de imzalanan anlaşmayı Afganistan'ın yaşadığı "en sevindirici" olay olarak yorumladı. Öte yandan Pakistan devlet başkanı Ziya ise, küstahça, Necibullah'ın kellesini kaybetmesinin fazla zaman almayacağını ve karşı-devrimcilerin kazanması için gerekli desteği vereceğini açıklıyor.

Sonuçta, Cenevre'de imzalanan anlaşmaya neresinden bakarsak bakalım, SBKP yönetiminin emperyalizmle vardığı uzlaşmanın çerçevesi ve zaman çizelgesi içinde gerçekleştiğini görüyoruz. Kızıl Ordu'nun çekilmesiyle, gerilemekte olan devrim, karşı devrime daha askeri olarak yenilmeden, siyasal olarak yenilmiş oluyor.

Bu yenilginin sorumlusu, SBKP'nin, emperyalizme teslimiyete kadar varan sosyal demokratlaşma çizgisidir.

Çin Ulusal Halk Kongresi ÇKP'nin siyasetini devlet düzeyinde onayladı

ÇKP ülk yi kapitalist y la soktu

Çin'de devrimci değişim, ancak, durumu kötüleşmekte olan işçi sınıfından gelebilir. Geçtiğimiz yıllarda bunun örneklerini yaşadık. Daha büyük çapta örneklerini de yaşayacağız. İşçi sınıfı devletine sahip çıkacaktır. Sosyalizmin çözülüşünü durduracaktır.

Geçtiğimiz haftalar içinde toplanan Çin Ulusal Halk Kongresi (UHK), Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) reformist çizgisini devlet düzeyinde onayladı. Anayasada yapılan değişikliklerle özel mülkiyet ve kapitalist işletmeler devletin güvencesi altına alındı.

UHK'ya katılan 2900'e yakın delege, komünist partisinin kapitalist yolda yaptığı ekonomik ve siyasal reformları devlet düzeyinde onaylayarak sosyalizmin çözülüşünü hızlandıracak kararlar aldı.

ÇKP genel sekreteri Zao Ziang, ekim ayında yapılan parti kongresinde Marksizmin eskimekte olduğunu, Çin'in de sosyalizmin ilk aşamasında olduğunu ve bunun da Çin'e özgü olduğunu söylemişti.

UHK'nın toplandığı günlerde ÇKP Hong Kong temsilcisi Xu Jiatun bu görüşü ilerletti. Bir Çin dergisinin kendisiyle yaptığı röportajda, "kapitalizm insanlık uygarlığının büyük eseridir" diyerek kapitalizmi övdü. Bu gidişle ÇKP kapitalizmi savunmaya başlarsa şaşmayalım.

Delegelerin hemen hemen tamamı komünist olan UHK, aldığı kararlarla ve anayasada yaptığı değişikliklerle halen Çin'de var olan özel mülkiyetin ve kapitalist işletmelerin gelişmesini de devlet güvencesine aldı.

UHK, anayasaya, "topraktaki kullanım hakkı yasalar çerçevesinde el değiştirebilir" cümlesini ekledi. Halen toprakların "yasal olmayan yollardan" satılması yasak olduğu için, topraktaki özel mülkiyet "kullanım hakkı" olarak sunuluyor. Bu ne biçim kullanım hakkıdır ki alınıp satılabiliyor. Bu, özel mülkiyetin ta kendisidir. Çin'de herkes de bunu böyle biliyor.

UHK'nin, anayasada yaptığı öteki değişikliğe göre, "kapitalist işletmeler, yasalar çerçevesinde, sosyalist devlet işletmelerinin tamamlayıcısı olarak var olabilecekler ve gelişebilecekler". Zaten bugün 21 milyona yakın insan, ekonominin önemli dallarındaki kapitalist işletmelerde çalışmaktadır. ÇKP'nin bugünkü siyasetiyle bu sayı yarın, kapitalist işletmelerin sosyalist devlet işletmelerine egemen olmasını da yasallaştıracak boyutlara ulaşabilir. Ama bunun adı sosyalizm değil kapitalizm olur. Bunun önündeki engeller de sürekli kaldırılmaktadır.

Gerçekten de bu yapılan değişiklikler, toprak sahipleri ve özel işletme sahibi kesimler geliştiriliyor, yani kapitalist sınıflar yeniden yaratılıyor. Kapitalizme övgüler düzülerek kapitalist anlayışlar topluma yerleştiriliyor. Marksizmin anti-propagandası yapılıyor.

UHK, Marksizmi terketmekte olan ÇKP yöneticilerini de yeniden devlet görevlerine getirerek bu çizgiye yeni hayat vermiştir.

Çin'de devrimci değişim, ancak, durumu kötüleşmekte olan işçi sınıfından gelebilir. Geçtiğimiz yıllarda bunun örneklerini yaşadık. Daha büyük çapta örneklerini de yaşayacağız. İşçi sınıfı devletine sahip çıkacaktır. Sosyalizmin çözülüşünü durduracaktır.

Ahmet Fırat

SBKP, İKP'yle, bu kez sosyal demokratlaşma temelinde buluştu

İKP Moskova'da nişan aldı

Nisan ayı başında, İtalyan Komünist Partisi (İKP) delegasyonu Moskova'ya gitti. SBKP yönetimi açısından bu ziyaretin amacı, İKP aracılığıyla Avrupa'daki öteki sol partilerle ilişkilerini güçlendirmektir.

İKP Genel Sekreteri Alessandra Natta, Mayıs 1987'de Merkez Komitesi'ne sunduğu raporda SBKP'nin yeni çizgisini desteklediklerini şöyle belirtmişti:

"... Sovyet liderliğine yeni gelen gurubun, uluslararası düzeyde ve içerde izlediği yeni rotaya ilişkin olarak, Sovyetler Birliği'nde de direnç güçlüdür. Bu yeni rotaya yüksek bir değer biçmemiz ve onu desteklememiz tamamen doğruydu ve doğrudur." (*The Italian Communist*, Nisan-Haziran 1987)

Natta'nın okuduğu bu raporun bir küçük bölüm dışında tercümesini gazetemizin 349. sayısında yayınlamıştık. Orada, İtalyan Komünist Partisi'nin SBKP'ye verdiği bu desteğin Gorbaçof yönetiminin kimliğini çok güzel anlattığını yazmıştık.

Gerçekten de öyledir. Sovyetler Birliği, kendini sosyal demokrat gören bu partinin genel sekreterine en yüksek nişanlardan olan Ekim Devrimi nişanı verdi. Ne diye verdi? Sosyal demokratlar ne zamandan beri devrimleri desteklediler ki devrim nişanını hak etsinler?

SBKP yönetiminin bunu yapmakta tek amacı olabilir: İKP aracılığıyla öteki "sol" küçük burjuva ve burjuva partilerle ilişkilerini güçlendirerek, Avrupa'da etkinliğini artırmak.

Burjuva basını, İKP'nin sosyal demokrat parti oluşunun, bu ilişkilerde sorun yaratacağını yazıyor. Evet, SBKP'nin bu yönetimini sergileyerek, onun ipliğini pazara çıkararak sorun yaratabilir. Bunun ötesinde fazla bir sorun çıkmaz, çünkü, İKP ve SBKP yönetimlerinin artık pek ayrı gayrıları kalmadı.

Ahmet Fırat

Sovyetler'de aile işletmeciliğine izin ve hisse senedi satışından sonra

Şimdi de serbest bölgeler

Sovyetler Birliği'nde toplumun malı olan bazı işletmelerin hisse senetlerinin satışa çıkartılmasından sonra, şimdi de "serbest ticaret bölgeleri" çalışmalarına başlandı. Japon elektronik teknolojisini ve yatırımlarını çekecek, "Rusya tipi bir Hong Kong" kurma çalışmaları yürütülüyor. (*Electronics Times*, 18 Şubat 1988)

Çin'de kurulan ve sınırlı da olsa kapitalist teşebbüsleri teşvik eden "özel ekonomik bölgelerden" esinlenilerek, Sovyetler'de de uzun Pasifik modellerinin benzer sahillerinin kulanıma sokulması düşünülüyormuş. Dış Ticaret bakanlığının Uzakdoğu sorumlusu Mikhail Kirilyov'a göre, kurulacak olan bu ekonomik bölgelerdeki teşebbüslere Japon firmaları %49'a varan oranlarda sahip olabileceklermiş.(agy) Bu "serbest ticaret" bölgeleri, yıl sonuna doğru çalışmaya başlayabilirmiş.

Sovyetler Birliği'ne teknoloji transferine ambargo koymayı empoze eden Cocom kuralları bu çalışmalara engel olarak görülüyor. Buna rağmen Kirilyov, Sovyet endüstrisini iyileştirmede Japon katkılarının olabileceğine inanıyormuş.

Metin Haznedar

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 14, Sayı:352, 20 Nisan 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Fabrikalardan, gecekondulardan sel olup akalım

1 Mayıs'ta miting alanlarında buluşalım!

Halkımız, aradığı seçeneği işçi sınıfının kararlı ve militan mücadelesinde buluyor. İşçi sınıfı demokrasi mücadelesinin öncülüğünü yapıyor. İşçi cephesi güçleniyor. 1 Mayıs'ta gücümüzü meydanlarda gösterelim!

1 Mayıs 1978, sınıf savaşımında bir dönüm noktasıydı. Oportünizmin işçi hareketini, iktidar hedefinden legalite dilenciliğine saptırma çabası alandaki flamalarda yansımıştı. Ardından 12 Eylül'e varan bir gerileme süreci yaşanmıştı.

Öyle görünüyor ki, 1 Mayıs 1988 de, sınıf savaşımında, 1 Mayıs 1978'in tam tersi yönde bir dönüm noktası olacaktır. İşçi hareketinin yeni dev yükselişini, yoksul yığınların, kavgaya çıkan bu yiğidin ardından ayağa kalkışını, devrimci fikirlerin ülkeyi yeniden sarıp sarmalayışını anlatacaktır.

Yığınlar yiğidin ardından ayağa kalkıyor

Kocaeli'de Doğu Galvaniz'de Petrol-İş'in, Kocaeli Mobilya'da Ozağaç-İş'in, Motif Duvar Kağıt'ta Selüloz-İş'in, İstanbul'da SACE'de Otomobil-İş'in, 36 nakliye ambarında Tümtis'in, Emek İnşaat'ın Ankara ve İstanbul işyerlerinde Tezkoop-İş'in, Ordu Pontit Madencilik'de Türkiye Maden-İş'in, Rize Çaycılar A.Ş.'de Tekgıda-İş'in grevleri sürüyor. Eskişehir'de Tam Gıda'da 800, Eti Gıda'da 1230 işçi 18 Nisan tarihinde greve başladılar. Lassa'nın 1100 işçisi ise 21 Nisan'da greve çıkıyor.

Grev grafiği yeniden tırmanışa geçti. Petrolden gıdaya, çimentodan ticarete dek birçok işkolunun onbinlerce işçisi, grev çadırlarını dikmeye, davulu patlatmaya hazırlanıyor Yüzbinlercesi sırada bekliyor.

İşyerleri kıpır kıpırdır. En son, Petrol-İş'in 4 bin üyesi, Tüpraş'ın Aliağa, Batman, Yarımca ve Kırıkkale rafinerilerinde günlerce çeşitli protesto eylemleri yaptılar. Yatağan kömür ocaklarındaki işçiler eylem hazırlığı yaparken, İzmir dışındaki bir fabrikanın 200 işçisi, işvereni protesto ederek kente toplu yürüyüş yaptı. *2000'e Doğru* dergisine göre, Türk-İş'in yemek boykotu hariç, şimdiye dek 50 bini aşkın işçi irili ufaklı protesto eylemi yapmıştır.

Yapılan grevler ve protesto eylemleri, buzdağının yalnızca ucudur. İşçi sınıfında, yapılan eylemlerin çok ötesinde bir mücadele azmi ve enerjisi birikmiştir. Ondan yayılan mücadele ışınları, kentte ve kırda emekçi yığınları kavgaya uyandırıyor.

Ziraat Odaları Birliği (TZOB) başkanı Osman Özbek, "çiftçinin patlama noktasında olduğunu, Türk-İş'in toplantılarının dikkatle izlendiğini ve *çiftçiye cazip geldiğini*" söylüyor. Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) genel başkanı Hüsamettin Tiyenşan, "tabandan hırıl hırıl gürültü geliyor, biz ona tampon görevi yapıyoruz" diyerek, hem tabandaki kaynaşmayı, hem kendi uğursuz işlevini sergiliyor. Türkiye Ziraatçılar Derneği (TZD) başkanı İbrahim Yetkin, "çiftçinin eyleme geçme zamanının gelmiş ve geçmekte" olduğunu duyuruyor. Hatta, Denizli Ziraat Odası'nın genel kurulunda yürüyüş kararı alınıyor. Kimi köy ve kasabalarda izinsiz gösteriler başladı bile.

Bu arada, yıllardır susuzluk çeken İstanbul'un Dudullu semti sakinleri, İSKİ'yi protesto için, Dudullu-Üsküdar yolunu 1,5 saat işgal ettiler. Jandarmayla kapıştılar. Sansürü protesto eden sinema sanatçıları Taksim'e izinsiz yürüyüş yaptılar. Öğrenciler birçok izinsiz gösterilere giriştiler.

Bütün bunlar, işçi sınıfının, demokrasi mücadelesinin *önderliğine* hızla yerleşmekte, toplumda ağırlığını daha da artırmakta olduğunun göstergesidir. *İşçi cephesi güçlenmektedir.* Bunu Türk-İş genel başkanının "istersek bütün Türkiye'yi yürütürüz" sözü güzel yansıtıyor.

Burjuva saflarda ise feryat figan var

Ekonominin durumu içler acısıdır. KAMOY'un yaptığı bir araştırmaya göre, işadamlarının yüzde 62'si bugünkü durumu endişe verici görüyor. Yüzde 42'si "geleceğin de kötü olacağı"nı düşünüyor. Ancak yüzde 31'i iyimser.

Bu ortamda, hükümete her yandan uyarı yağıyor. Dünya Bankası "kriz" uyarısı veriyor. Osman Ulagay, "hiper enflasyon tehlikesi"nden söz ediyor. IMF daha sıkı para politikası uygulanmasını istiyor. "Ekonomik ve sosyal hayatın ciddi bir bunalım altında olduğu muhakkaktır" diyen Taha Akyol, "TKP'nin Londra kanadının 'zayıf halka' teorisi"nden söz ederek, "döviz meselesinde adeta bir *'milli kararlılık'* göstermek gerekir" diyor. Türkiye'nin "zayıf halka" olduğunu hatırlatıyor.

Bir yandan, bütün çarkları "dışa açılmak" üzere seferber edilmiş olan ekonomi, hem bu amaca yönelik üretim için zorunlu dışalımı karşılamak, hem de dış borç krizinden "şimdilik" kurtulabilmek için taze dövize şiddetle ihtiyaç duyuyor. Bu nedenledir ki, burjuvazinin uzmanları, yedi cihanda para avcılığı yapıyorlar.

Öte yandan, hükümet, enflasyonu durduracağı bahanesiyle, "önlem"ler getiriyor. Özal, birbiri ardısıra zam yapıyor, sonra da, bu

soygun ve vurgunun finans-kapitalin iştahını doyurmadığını gösteriyor. Yüzsüzce verdiği demeçlerden birinde şöyle diyor:

> "Atalarımız, düşmanı denize döktüklerinde, Meclis'te 'herkes sahip olduklarının üçte birini verecek' diye kanun çıkarmışlar. Bugün Türkiye'de insanlardan istenen fedakarlık, bu fedakarlığın yanında bir hiçtir."

O zaman denize dökülen emperyalist işgalcilerdi. Şimdi ise Türkiye yerli emperyalistlerin işgali altındadır. Bugün halk, Özal'ın zamları için değil, tam tersine Özal'ları denize dökmek için özveri yapacaktır. Ekmek ve demokrasi için, *devrim için* özveri yapacaktır. Yüzsüz Özal'ın, finans-kapitalin "özveri" sözünü ağzına almaya bile hakkı yoktur.

Hükümetin uygulamaları, tekelleri, özellikle "dışa açılmaya" yönelik tekelleri güçlendirmeyi amaçlıyor. Özal bunu şöyle anlatıyor:

> "Kim ne derse desin. Şu şunu söylemiş, bu bunu söylemiş. Ben bunların hiçbirisine aldırmıyorum... Mühim olan konu siz ihracatçıların ve sanayicilerin çalışma azminin bozulmamasıdır." (*Cumhuriyet,* 12 Nisan 1988)

Bu politika, yalnızca küçük esnafı, küçük üreticileri iflasla karşı karşıya bırakıp yoksullaştırmakla, öfke ve huzursuzluğu halk kesimleri arasında hızla yaymakla kalmıyor. Aynı zamanda tekel dışı burjuvaziyi, Anadolu tüccarını da yıpratıyor. Burjuva saflarda çatlaklar büyüyor, yeni bölünmeler doğuyor.

Örneğin, Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) genişletilmiş Orta Anadolu bölge toplantısında, hükümete, sanayi ve ticaret kesiminde önemli patlama noktalarına gelindiği uyarısı yapılıyor. Gaziantep'li işadamları, "piyasa böyle giderse, kepenkler kapanır, işten çıkarmalara gidilir, ihracat taahhütleri yerine getirilemez, sosyal patlama doğar" diye ağlaşıyorlar.

Tarım kesiminde ve esnaflarda da şikayetler yoğunlaşıyor. TZOB başkanı Osman Özbek, "tarım kesiminde sıkıntılar bunalıma dönüşmeye başlamıştır" diyor. TESK başkanı Hüsamettin Tiyenşan, "meseleyi sokağa dökelim sevdasında değiliz, ama kaçınılmaz olursa bunu önleyemeyiz" diye şikayet ediyor.

Nitekim, Kayseri'ye ANAP kongresine giden Özal'ı boş sokaklar karşıladı. Kongrede delegeler, "çiftçi ne olacak" diye laf attılar. ANAP il kongrelerinde zamlar protesto edildi, "açız, iş istiyoruz" sloganları atıldı. Ankara il kongresinde, Özal'ın konuşması, "zamları durdur", "zamlar ne zaman bitecek", "esnafın hali ne olacak" gibi sorularla kesildi.

Bunlara ek olarak, en son Beşiktaş-Trabzonspor maçında çıkan olayların da açığa vurduğu gibi, ANAP örgütü ve hükümet içinde ciddi bir kavga, bir çekişmedir gidiyor. *Cumhuriyet,* bu çekişmelerin devletin günlük işleyişindeki sonucunu "Türkiye Cumhuriyeti federal bir siyasal rejimin koşulları içinde gibidir, bir 'eyalet'ten öteki 'eyalet'e durum değişebiliyor..." sözleriyle anlatıyor.

ANAP hem kendi içinde kaynıyor, hem destek yitiriyor. Bu, burjuva muhalefeti çok iştahlandırıyor. Ancak, kamuoyu araştırmaları, ANAP'ın yitirdiği desteğin otomatik olarak SHP ve DYP'ye *gitmediğini* gösterdi. Aylar önce Rauf Tamer'in de değinmek zorunda kaldığı bu durumu değerlendiren bir ANAP il yöneticisi, şöyle diyor:

> "Taban bizden koptu ama gidecek bir parti bulamıyor... Durum hiç de iç açıcı değil. Sıkıntılar giderek büyüyor. Bu da halkın tepkisini oluşturuyor, şimdilik bir seçenekleri yok. SHP'nin DYP'nin durumu ortada. Kitlelere umut vermiyorlar, ama bir gün o seçeneği bulurlar." (*Cumhuriyet,* 12 Nisan 1988)

Gerçekten de yığınlar burjuva partileri arasında bulamadıkları seçeneği arıyorlar ve işçi sınıfı mücadeleyi yükselttikçe onun ardına diziliyorlar.

Burjuvazi deli dana gibi koşturuyor

Bu gelişme, burjuva muhalefeti deli dana gibi koşturmaya, ANAP'tan uzaklaşan insanların işçi sınıfının peşine takılmasını önlemek için olanca gücüyle çabalamaya yöneltiyor.

Demirel, miting üstüne miting yapıyor. "Her gecenin bir sabahı var, her karanlığın bir aydınlığı var" gibi sözlerle demagojik militanlık gösterisine çıkıyor. Ama yığınlardaki dalgalanmayı görünce "bizde kan yok, bizde kavga yok", diyor.

İnönü ise, bir yandan Türk-İş'i ziyaret edip "puan" toplamaya, bir yandan da sanayi ve ticaret odalarına gidip özel sektöre "güvence" vermeye çalışıyor. SHP mitinglerinde toplanan onbinler, "açız, tencereler kaynamıyor" diye haykırır ve "zama zulme karşı tek yol devrim" pankartıyla istemlerini ortaya koyarken, İnönü, iktidara seslenıyor, "uyarıyorum, halkın sabrı taşma noktasına gelmiştir, *işin şakası yoktur*" diyor. Bütçe görüşülürken, ANAP'ın halka kemer sıkmayı önermesinin, "halkı isyana teşvikten başka birşey olmadığı"nı söylüyor.

Hep "uyarı" ve "akıl verme"! İşçi sınıfının devrimci patlamasını önlemek sosyal demokrasinin *temel* derdidir. Bu amaçla SHP, DYP'yle ortak "anayasa değişikliği" önerisi getirip. ortamı "yumuşatmaya" çalışıyor. Bakın tasarının gerekçesinde ne diyorlar:

> "Özellikle çalışma yaşamımızı ilgilendiren bugünkü anayasa hükümlerinin, yeni ve geniş kapsamlı değişiklikler gerçekleşinceye kadar aynen korunmasına Türk işçi hareketinin dayanma gücü kalmamıştır... Bir yandan hızlı yoksullaşma, diğer yandan otoriter çalışma mevzuatı *işçi sınıfını ve onun meslek kuruluşlarını patlama noktasına getirmiştir.*"

Niyet açık. İşçi patlamasın diye sübapları biraz çekelim.

ANAP da kendince çabalıyor. Yerel seçimleri öne almak için yeni yasa çıkartması, muhalefete, siyasi partiler, yerel seçim, iş yasaları gibi yasalarda değişiklik için işbirliği önermesi, hep yaklaşan "tehlike"ye karşı önlem anlamı taşıyor.

Baskı yasaları da aynı amaçla, Hasan Cemal'in dediği, "yakın geçmişi bile mumla aratacak bir altüst oluşu yaşamamak", "işçinin gelişini" durdurmak üzere çıkarılıyor.

İşçi geliyor baştan!..

Burjuvazi, emperyalistleşememenin derin çıkmazında, "ipin ucu"nu kaçırmak üzeredir. O kadar derin bir panik ve telaş içindedir ki, kendi hukukuna, örneğin anayasaya karşı fütursuzca tutum alıyor.

Özal, yerel seçim yasasının anayasaya aykırı olduğunu ileri süren muhalefeti yanıtlarken, "biliyorum anayasayı ihlal edeceğiz, ama bunu bir defa yapacağız" diyor. Kendi sınıfının hukuksal meşruiyetini ayaklar altına aldığı için, muhalefet onu "çılgın" diye niteliyor. Aslında, bu, "devleti ve ülkeyi" *yönetememenin* ifadesidir.

"Eski usullerle yönetememe", devrimci durumun göstergelerinden biridir. ANAP'ın tutumu, aslında, işçi sınıfı için *müjdedir.* Demek ki toplum, dev bir dönemecin eşiğine gelmiştir.

1 Mayıs 1988'i dönemeç noktası yapalım. İşçi sınıfının kin ve öfkesini alanlara akıtalım. Yumruklarımız sıkılı, "yaşasın 1 Mayıs", "yaşasın devrim ve sosyalizm kavgamız" diye haykıralım.

İşçiler, Türk-İş'te birleşin, 1 Mayıs'ta devleşin!

Haydi, sel olup alanlardan taşın!

Salih Can